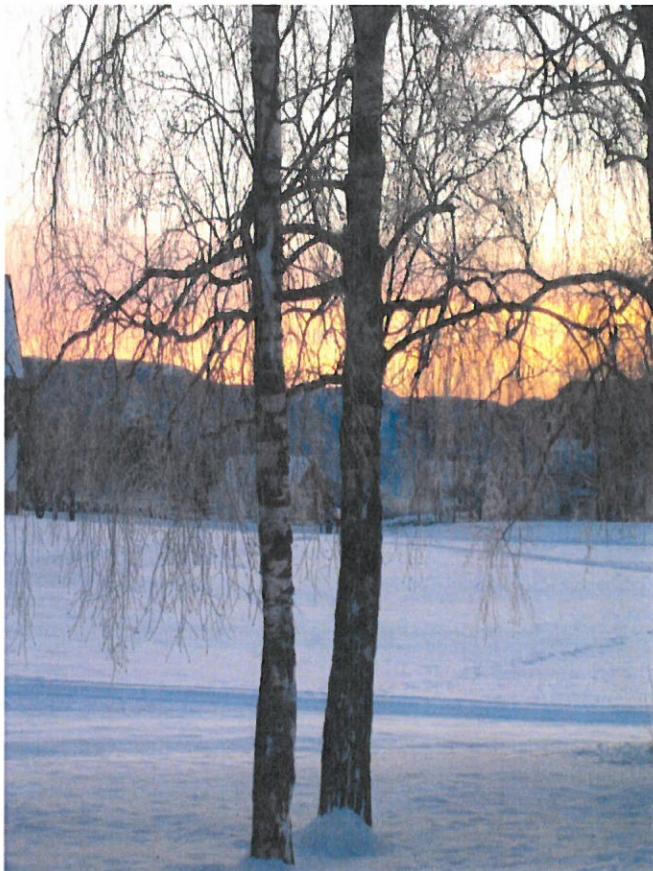

Sparebanken DIN

Årsmelding 2013

Resultat- og Balanserekneskap - Noter - Melding fra revisor og kontrollkomiteen

Forsikring - Kort - Tjenestepensjon - Betalingsformidling - Sparing - Leasing - Finansiering

Innhaldsliste

Styret si årsmelding for 2013.....	Side	3
Hendingar	Side	3
Verksemnda	Side	4
Verksemnda i 2013	Side	4
Resultatutvikling	Side	4
Balanseutvikling	Side	5
Risiko- og kapitalstyring	Side	7
Strategisk samarbeid	Side	9
Personale og arbeidsmiljø	Side	10
Likestilling	Side	10
Samfunnsansvar og ytre miljø	Side	10
Sponsor og marknadsføring	Side	10
Utsiktene for 2014	Side	10
Resultatrekneskapen	Side	12
Balanserekneskapen.....	Side	13
Kontantstrømoppstilling.....	Side	15
Noter til årsrekneskapen	Side	16

Styret si årsmelding for 2013

HENDINGAR I 2013

Den 4. oktober 2013 var ein historisk dag. Då blei Bø Sparebank og Seljord Sparebank slått saman. Den nye banken heiter no Sparebanken DIN.

Ein lang periode med hardt arbeid frå alle tilsette i begge bankane førde fram til fusjonsdagen. Det aller meste gjekk svært greitt i sjølvé fusjonsprosessen. Så vel styre som tilsette hadde gjennom det siste året hatt stort fokus på at bankane sine kundar ikkje skulle få problem med sine banktenester som følgje av fusjonen. I det alt vesentlege er vi nøgde med den prosessen.

Planlegginga av fusjonen kravde ein stor innsats frå dei tilsette. Det er utruleg mykje ein skal gå gjennom før to bankar kan smelte saman til ein. Alle tilsette har gjort ein fantastisk innsats som det står stor respekt av.

Også perioden etter fusjonsdatoen 4. oktober har vore ei utfordring. Det er brukta mykje krefter på å samordne kultur, vilkår, rutinar og retningsliner. Det er godt å kunne konstatere at mykje er på plass ved utgangen av året, sjølv om ein del av dette arbeidet fortset vidare framover.

Det meste har gått bra i prosessen omkring samanslåinga, men det har ikkje vore til å unngå at einskilde ting ikkje har gått som vi ønskja. Når uheldige avgjerder eller tekniske feil er oppdaga, har vi søkt å utbetre desse så raskt som mogeleg, og med minst mogeleg ulykke for kundane.

Samanslåinga av dei to bankane har sjølvsagt medført store kostnader. Samla sett er kostnaden ca. 7 millionar kroner.

Våre berekningar er at vi på sikt vil få ein direkte gevinst i drifta av banken på omkring tilsvarande beløp årleg. Dette berekna ut frå situasjonen for bankane før fusjonen. Fusjonen vil gje oss auka konkurranseevne, og mindre operasjonell risiko.

Dette er eit viktig strategisk grep, og vi ønskjer og oppfattar at fusjonen gjev oss ein bank som i langt større grad gjer det mogeleg å tene nærområdet vårt i Vest- og Midt-Telemark på ein god måte. Vi tek vare på opptente verdiar lokalt, og opprettheld ein livskraftig bank med lokalt sjølvstyre.

Vi har stort fokus på å kunne vere eit viktig element framover for utvikling i dette området. Vi ønskjer å bety ein forskjell for næringslivet og dermed arbeidsplassane. Vidare er vi opptekne av å kunne stille kapital til rådvelde for unge menneske som vil etablere seg her.

Norsk økonomi var i 2013 prega av moderat vekst i økonomien, noko høgare inflasjon enn vi har sett dei siste åra, sterk kursoppgang på Oslo Børs og eit omslag i bustadmarknaden.

Den gradvise tilbakegangen av økonomisk vekst hindra rentene i å stige. 3 månader NIBOR-rente fall frå 1,82 % til 1,69 % i løpet av året. Dette er historisk låge nivå. Innlåna til banken frå marknaden blei også gjennomgåande billigare. Det blei stilt auka krav til bankane sin eigenkapital og likviditet frå myndighetene. Dette førde til at dei større bankane måtte betre innteninga si for å auke kapitalbasen. Konkuransen i vårt område gjorde at vi ikkje klarte å auke rentenettoen slik svært mange andre bankar klarte i 2013.

Kronekursen følgde konjunkturane, og fall med omlag 10 prosent gjennom året. Norsk næringsliv fekk dermed styrkt konkurranseevna si i høve til utlandet.

Årsmelding 2013

Arbeidsmarknadene var nokolunde i balanse med ein lønnsvekst på om lag 4 prosent for alle arbeidstakarar sett under eitt. Arbeidsløysa auka gradvis gjennom året, men er framleis på eit lågt nivå i europeisk samanheng.

Prisveksten enda på 2,1 prosent for året, medan bustadverdiane steig med 4,7 prosent målt ved eigedomsmeklarane sine indeksar.

Bustadprisane heldt seg sterke i årets fyrste månader, men slo om til klar nedgang i andre halvår. Talet på konkursar i næringslivet steig gjennom fjoråret.

Oslo Børs hadde eit godt år, og enda opp nesten 24 prosent i fjor.

Verdsøkonomien var prega av normal økonomisk vekst i 2013, med ein BNP-vekst på 3,0 prosent. Framleis er det dei framveksande økonomiane, med Kina i spissen, som har den sterkaste veksten. Det har ikkje vore nokon vekst generelt innanfor EU. Inflasjonen og renta heldt seg låg. Den Europeiske Sentralbanken kutta utlånsrenta si til 0,25 prosent mot slutten av året.

VERKSEMDA

Sparebanken DIN er ein sjølvstendig sparebank med forretningsadresse i Bø, og med bankkontor i Seljord, Bø og i Åmot i Vinje kommune. Banken tilbyr eit breitt spekter av bank-, forsikrings- og investeringsprodukt til privatkundar, bedrifter og institusjonar. Banken sitt marknadsområde er 9 kommunar i Midt- og Vest-Telemark. Sparebanken DIN har valt Eika-Gruppen som strategisk alliansepartner.

Hovudpunkt frå rekneskapen til Sparebanken DIN i 2013.

- God basisdrift.
- Eit økonomisk resultat prega av fusjonskostnader.
- Stor konkurranse i marknaden og fall i rentenettoen.
- Liten vekst i utlånsvolum.
- Høg innskotsdekning
- Utfordrande kostnadssituasjon.

VERKSEMINDA I 2013

Året har vore prega av fusjonen mellom sparebankane i Bø og Seljord. Ein har lagt stor vekt på å tilpasse organisasjonen slik at den passar den fusionerte banken. Vi meiner vi har fått til mykje av det som var bakgrunnen for ønsket om ei samanslåing, nemleg å styrke banken si konkurranseevne, og dermed bli ein meir robust aktør i marknaden.

Vi merkar stor konkurranse om kundane i marknaden, og det er ikkje til å unngå fall i rentenettoen. Dette fører igjen til eit sterkt fokus på redusera kostnader og auke i volum.

RESULTATUTVIKLING

Resultatet i rekneskapen for Sparebanken DIN for 2013 kjem fram som summen av drifta i Bø Sparebank i perioden 1/1 - 3/10 og drifta i Sparebanken DIN i perioden 4/10 - 31/12. Rekneskapen for perioden 1/1 - 3/10 for Seljord Sparebank blei gjort opp ved fusjonstidspunktet, og resultatet på om lag 3,5 millionar kroner er lagt til eigenkapitalen i den fusionerte banken.

Resultat før tap blei på 16,4 millionar kroner. Resultat etter tap og før skatt blei 14,2 millionar kroner.

Tap på utlån utgjorde 2 millionar kroner.

Resultat etter skatt blei 10,1 millionar kroner. Eigenkapitalavkastninga etter skatt blir da 2,94 prosent i 2013.

Årsrekneskapen er utarbeidd i samsvar med reknesakslov, årsreknesaksforskrift og god reknesaksskikk. Det er avgjort under føresetnad om vidare drift.

Det er ikkje etter reknesaksavslutninga kome til tilhøve eller hendingar som etter styret si vurdering bør kommenterast ytterlegare.

Netto renteinntekter

Banken sine netto renteinntekter blei 39,9 millionar kroner. Rentenettoen er under press som følgje av sterk konkurranse i marknaden. Eit eige ønskje om å ha god likviditet plassert med låg risiko, samt krav til plassering frå

Årsmelding 2013

myndighetene, gjev låg avkastning og pressar rentenettoen.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter utgjorde ved utgangen av året 7,0 millionar kroner.

Verdiendring på verdipapir

Banken si sertifikat og obligasjonsportefølje er på 391,8 millionar kroner pr. 31.12.13. Porteføljen er ført til lågaste verdi av opphavleg kostpris og marknadsverdi i samsvar med kursar oppgjeve av Eika Forvaltning AS. Ved årsskiftet er porteføljen avstemt mot offisielle likningskursar.

Aksjar, andelar og grunnfondsbevis i bankar utgjorde 116,3 millionar kroner ved utgangen av 2013. Av dette er 64,3 millionar kroner klassifisert som omløpsmiddel. Realisert og ikkje realisert gevinst på desse omløpsmidla er 1,1 millionar kroner. Omløpsaksjar, aksjefond og grunnfondsbevis i bankar er i rekneskapen vurdert til lågaste verdi av opphavleg kostpris og børskurs pr. 31.12.13.

Driftskostnader

Banken sine driftskostnader utgjorde ved utgangen av året 35,4 millionar kroner.

Lønnskostnadene utgjorde 12 millionar kroner. Pensjonskostnadene utgjorde 1,5 millionar kroner. Sosiale kostnader utgjorde 2,2 millionar kroner.

IKT, marknadsføring og andre administrasjonskostnader utgjorde 11 millionar kroner.

Ordinære avskrivingar var 0,6 millionar kroner.

Andre driftskostnader utgjorde 8,1 millionar kroner.

Kostnadsprosenten eksklusive verdiendringar på verdipapir blei 71,52 prosent i 2013.

Tap på utlån og garantiar

Netto tap belasta banken med 2 millionar kroner i 2013.

Ved årsskiftet utgjorde banken sine individuelle nedskrivingar 0,89 prosent av brutto utlån. Gruppevis nedskrivingar utgjorde 0,46 prosent av brutto utlån. Samla total avsetnad til tap er 1,35 prosent.

Tapsnedskrivingar er vurderte etter objektive kriterium, der næringskundeporteføljen, i tillegg til intern vurdering, har hatt ein ekstern gjennomgang. Alle bedrifter som har pådregge seg ein betalingsmerknad har blitt spesielt vurdert. Banken har rutinar for gjennomgang av alle vesentlege misleghaldne og tapsutsette engasjement. Styret meiner med dette å ha gode avsetnader og god oversikt over risikoen i banken si utlånsportefølje. I budsjett for 2014 er netto tap på utlån og garantiar sett til 0,25 % av brutto utlån.

Disponering av årets overskot

Årets resultat blei 10,1 millionar kroner. I tillegg er gavefond tilbakeført med 0,6 millionar kroner.

Styret rår til å disponere dette som følger:

- 1 million kroner til utbytte,
- 3,4 millionar kroner til sparebankens fond,
- 6,3 millionar kroner overførast til utjamningsfond.

BALANSEUTVIKLING

Forvaltingskapitalen

Forvaltingskapitalen utgjer 3.727 millionar kroner ved utgangen av 2013. Tilsvarande sum for Bø Sparebank og Seljord Sparebank ved utgangen av 2012 var 3.709 millionar kroner. Dette er samla sett ein liten auke på 18 millionar kroner frå i fjor.

Lån formidla gjennom Eika Boligkreditt har auka med 119 millionar kroner til 332 millionar kroner i 2013.

Utlån

Samla brutto utlån utgjorde ved årsskiftet 2.973 millionar kroner. Bø og Seljord sparebankar sine tilsvarende tal for 2012 var 2.995 millionar kroner. Tek ein med utlånsveksten til Eika Boligkredit utgjer dette samla ein vekst på utlån med 3,24 prosent for 2013.

Utlån i banken sitt marknadsområde, som er Midt- og Vest-Telemark, utgjorde 2.189 millionar kroner, eller 73,6 prosent av samla utlån. Oslo og omland stod for 8,3 prosent av utlånsvolumet, Bø kommune stod for 28,9 prosent, medan Seljord stod for 23,2 prosent.

Av banken si samla portefølje på eigen bok av utlån og garantiar utgjorde næringslivet ca. 22,6 prosent i 2013.

Garantiar

Garantivolumet til banken var ved årsskiftet på 89,5 millionar kroner.

Verdipapirbeholdning

Banken si behaldning av verdipapir utgjorde totalt 508,1 millionar kroner. Av dette var 375,3 millionar kroner obligasjonar, 16,5 millionar kroner ansvarleg lån og fondsobligasjonar, 51,9 millionar kroner anleggsaksjar, 0,6 millionar kroner aksjar definerte som omløpsmidlar og 63,8 millionar rentefond. Verdipapirporteføljen er sett bort til forvalting hjå Eika Forvaltning AS, med gjennomsnittleg løpetid på porteføljen på 0,2 år og låg kreditrisiko.

Bøgata 69 AS er heileigd av Sparebanken DIN, og bokført som eigarinteresse i bankrekneskapet. Bøgata 69 AS eig igjen egedomsselskapet Bøgata 77 AS.

Bøgata 69 AS er bankbygget som leiger ut lokale til banken i Bø, og til ein del andre langsiktige leigetakrar. Bøgata 77 AS er ei sentral nabotomi i Bø, som for tida blir nytta til parkeringsareal for Bøgata 69. I rekneskapen er aksjane ført til kostpris. Etter takst hausten 2012 kan ein slå fast at marknadsverdien på egedommane ligg godt over bokført verdi.

Det blir ikkje ført konsernrekneskap, då eventuelle inntekter frå egedomsselskapet er uvesentlege i høve til bankrekneskapen. Datterselskapet driv si verksemd med uvesentleg resultatverknad for banken. Tidlegare styre i Bø Sparebank danna styre i egedomsselskapa i 2013. Assisterande banksjef Ingebret Teigen er dagleg leiar.

Innskot

Kundeinnskota er den viktigaste finansieringskjelda til banken. Ved årsskiftet utgjorde totale innskot 2.727 millionar kroner. Det gjev ein vekst på 104 millionar kroner eller 3,96 prosent i høve til Bø Sparebank og Seljord Sparebank sine kundeinnskot ved inngangen til året. Innskotsdekninga, det vil seie innskot frå kundar i prosent av brutto utlån til kundar, er 91,7 prosent. Banken sitt mål er at innskotsdekninga ikkje skal kome under 75 prosent.

Personmarknaden utgjorde 68,0 prosent av innskota i 2013. Innskot frå næringslivet utgjorde 26,7 prosent og offentleg sektor utgjorde 5,3 prosent.

Geografisk fordeling på innskota ved årsskiftet var 35,9 prosent frå Bø, 24,6 prosent frå Seljord, 16,2 prosent frå andre kommunar i Midt- og Vest-Telemark, 12,0 prosent frå Oslo og omland og 11,3 prosent frå resten av landet.

Banken gjev tilbod om fastrenteinnskot med ei gjennomsnittleg bindingstid på 6 månader. Banken si samla innskotsportefølje med fastrente var 47,1 millionar kroner ved årsskiftet.

Langsiktig finansiering

Banken hadde forfall på langsiktige lån i 2013 på 95 millionar kroner. 31,6 prosent av banken sine innlån 31.12.13 var langsiktige lån med forfall om 3 år eller lengre fram.

Netto verdipapirgjeld utgjorde ved årsskiftet 365 millionar kroner. Gjeld til kreditinstitusjonar utgjorde 174 millionar kroner.

Soliditet

Banken hadde ved årsskiftet ansvarlege lån og fondsobligasjonar på 85 millionar kroner. Sparebanken sitt grunnfond medrekna årets overskot utgjorde 109,8 millionar kroner. Utjamningsfondet utgjorde 6,3 millionar kroner, medan innskoten kapital frå eigenkapitaleigerane utgjorde 224,1 millionar kroner. Med eit risikovekta berekningsgrunnlag på 1.919,7 millionar kroner ved utgangen av året, gjev det ei kapitaldekning på 21,1 prosent, og ei kjernekapitaldekning på 21,1 prosent. Rein kjernekapitaldekning er på 16,6 prosent.

Banken si målsetjing er minimum å ha ei kapitaldekning på 17 prosent, ei kjernekapitaldekning på 15 prosent og ei rein kjernekapitaldekning på 14 prosent.

Banken er involvert i to rettstvistar med bakgrunn i tidlegare konkursar. Storleiken på desse tvistane blir vurdert ikkje til å ha verknad for banken sin soliditet eller lønsemdund til det gjeld inndriving av pant. Styret vurderer soliditeten som god.

RISIKO- OG KAPITALSTYRING

Styring av verksemda

Sparebanken DIN er ein sjølvstendig bank med grunnfond og eigarkapital frå eigenkapitalbeviseigerane. MoglegEigarane av eigenkapitalbevis i banken er Sparebankstiftinga Seljord og Sparebankstiftinga Bø.

Representantskapet er banken sitt høgaste organ. Styret er det organet som er overordna administrasjonen, og skal sjå til at banken blir styrt etter dei retningslinene som er bestemt. Banken har nedfelt prinsipp for styring og kontroll i eit dokument – «Banken sin plan for verksemda».

Kontrollkomiteen følgjer opp drifta i banken, og at vedtak i styret blir følgd opp. Kontrollkomiteen rapporterer til Representantskapet.

Ekstern revisor følgjer opp banken etter ein revisjonsplan. Revisor har møter med både

styret og kontrollkomiteen, og gjev rapporten sin til Representantskapet.

Risikostyring

Risikostyring i Sparebanken DIN støttar opp under banken sine strategiske mål og utvikling. Risikoeksponeringa skal til ein kvar tid vere innanfor dei rammer som er trekte opp av styret, og skal vere kjende gjennom dei policydokument og instruksar som er skrive om i banken sin plan for verksemda.

Sparebanken DIN har som målsetjing at banken i eit langsiktig perspektiv skal vere godt kapitalisert slik at ein har eit godt fundament for utvikling og vekst i høgkonjunkturar og samtidig vere robust til å møte lågkonjunkturar.

Risikoeksponering og risikoutvikling blir følgd opp og rapportert kvartalsvis til banken sitt styre.

Kreditrisiko

Kreditrisiko blir definert som faren for tap som følge av at kundar eller motpartar ikkje kan overhalde forpliktingane sine.

Kreditrisikoen blir styrt gjennom banken sine strategi- og policydokument, kredittrutinar, kredittprosessar og fullmakter til å gje lån. Desse trekker opp dei overordna retningsliner for korleis ein kan gje kreditt.

Styret er ansvarleg for banken sin kredittpolitikk og har delegert fullmaktsramme til administrerande banksjef, som innanfor fullmaktene sine har delegert desse vidare. Kredittpolicy, kreditthandbok og rutinar for kreditthandsaming, set krav til kva for kredittprosessar ein gjennomfører. Vidare kva for risikovurderingar som skal utførast når ein godkjenner og følgjer opp person- og næringslivsengasjement. Fullmaktene er knytte opp til kompetanse, engasjementet sin storleik og risiko.

Kreditrisiko er historisk sett den største risiko i bankdrift. Manglande beteningsevne hos låntakar og underliggende pant som ved realisasjon ikkje har tilstrekkeleg verdi til å dekke banken sine samla utlån, utgjer den største risikoen i denne kategorien.

Begge tilhøve må ligge føre samtidig dersom det skal påføre banken tap. Kreditrisikoen i banken er primært knytt til utlåns- og garantiportefølje, og i mindre grad til obligasjonsbehaldninga.

Fusjonen har medført endringar mellom risikoklassene, men har ikkje endra risikobilete totalt.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko blir definert som risiko for tap på grunn av ugunstige endringar i marknadsprisar på renter, valutakursar og verdipapirmarknaden.

Styring av marknadsrisiko skjer gjennom vedtekne rammer i styret. Risikoekspонering og utvikling blir rapportert kvartalsvis til banken sitt styre.

Sparebanken DIN si behaldning av verdipapir utgjer 508,1 millionar kroner. Banken har valt Eika Forvaltning AS til å forvalte banken si verdipapirportefølje. Delar av porteføljen har banken plassert i fond i DNB

Kapitalforvaltning AS. Dette er gjort for å spreie risiko. Banken har ein handelsportefølje på om lag 0,6 millionar kroner.

Renterisiko oppstår i samband med utlåns- og innlånsverksemd og i tilknyting til aktivitet i penge- og kapitalmarknaden. Renterisiko er eit resultat av at rentebindingstida for banken sin egedel- og gjeldsside ikkje er samanfallande. Ved årsskiftet hadde banken fastrenteutlån på 43,8 millionar kroner.

Det er ikkje inngått rentebytteavtalar som kan motverke renterisikoen på desse utlåna. På gjeldssida hadde banken ved årsskiftet 47,1 millionar kroner i fastrenteinnskot.

Valutarisiko blir definert som risikoen for at banken si behaldning av, og forpliktingar i, andre valutaer skal medføre tap som følgje av endringar i valutakursar.

Kjøp og sal av valuta er knytt til våre kundar sine kjøp og sal av reisevaluta. Banken sin kontantbehaldning i valuta utgjorde ca. 1 million kroner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen blir definert som risikoen for at banken ikkje er i stand til å innfri forpliktingane sine, eller ikkje er i stand til å finansiere egedelane sine. Målet for banken si likviditetsstyring er å ha tilgang på tilstrekkeleg med likvide midlar til å kunne oppretthalde si verksemد gjennom alle realistiske stressituasjonar. Det er fastsette retningsliner for likviditetsstyring i banken.

Innskot frå kundar er den viktigaste og mest stabile finansieringskjelda. Styret legg vekt på at tilhøvet mellom innskot frå kundar og utlån til kundar skal vere tilfredsstillande. Ved utgangen av rekneskapsåret var innskotsdekninga på 91,7 prosent. Banken har som mål at innskotsdekninga skal vere minimum 75%.

Banken har, som ein likviditetsreserve, ein kassekreditt på 160 millionar kroner i DNB. Banken har ikkje nytta seg av mogleg trekkrett på kreditt ved utgangen av året.

Likviditetsbufferindikator (LBI) var ved utgangen av 2013 på 101 poeng. I banken sin likviditetspolicy er krava til LBI minst 100 poeng. Liquidity Coverage Ratio (LCR) var ved årsskiftet 73,4 poeng.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko blir definert som risikoen for tap som følgje av utilstrekkelege eller sviktande interne prosessar, svikt i rutinar eller system, menneskelege feil, intern utruskap, kriminalitet eller eksterne hendingar. Det blir gjort fortløpande gjennomgang av internkontrollen på desse områda. I tillegg gjerast ei årleg risikovurdering av vesentlege risikoar for alle verkeområde i banken.

Kapitalkrav knytte til operasjonell risiko inngår i berekninga av kapitaldekning og blir rapportert etter basismetoden. Det er i 2013 ikkje avdekt svakheiter som har tyding for banken sin risiko og kapitaldekning. Styring av operasjonell risiko skjer gjennom kompetanseutvikling, gode system og rutinar, god intern kontroll og kvalitetssikring.

STRATEGISK SAMARBEID

Sparebanken DIN er ein bank i Eika Alliansen, og aksjonær i Eika Gruppen AS. Saman med 74 andre lokalbankar yter Sparebanken DIN bidrag til velstand og økonomisk tryggleik for enkeltmenneske og næringsliv i lokalsamfunna sine. Eika Gruppens strategiske fundament er å styrke lokalbankane, og er gjennom det ein viktig faktor for mange norske lokalsamfunn. Finanskonsernet Eika Gruppen er eigd av 75 sjølvstendige lokalbankar samt OBOS (Oslo Bustad- og Sparelag).

Aksjonærane i Eika Gruppen utgjer til saman ein av Noregs største finansgrupperingar, med ein samla forvaltningskapital på om lag 300 milliardar kroner (inkludert Eika Boligkreditt). Selskapet skifta namn frå Terra-Gruppen AS til Eika Gruppen AS i mars 2013.

Ein allianse for lokalbankar

Lokalbankane i Eika har ei sterkt lokal forankring og nærliek til kundane. Med den lokale verdiskapinga dei skaper i mange norske kommunar representerer dei eit stort og viktig mangfald i finansnæringa. Med 190 bankkontor i ca. 120 kommunar har lokalbankane ei framståande distribusjonskraft. Eika bankane har ca. 1 million kundar, som har ein trivsel og lojalitet som er blant dei høgaste i landet både i personmarknaden og bedriftsmarknaden.

Konkurransedyktige produkt

Lokalbankane sine kundar er primært personkundar, samt det lokale næringslivet. Eika Gruppen styrker lokalbankane ved å levere kostnadseffektive tenester og konkurransedyktige produkt som dekker lokalbankane og deira kundar sine behov. Eika Forsikring er Noregs femte største forsikringsselskap og leverer eit breitt spekter av skade- og personforsikringsprodukt som blir selde i lokalbankane. Eika Kredittbank leverer komplette debet- og kredittkortprodukt samt leasing. Eika Kapitalforvaltning leverer fondsprodukt for personkundar og bankane.

Aktiv Eiendomsmegling er ei landsdekkande egedomsmeklarkjede, der mange kontor samarbeider med den lokale alliansebanken.

Eika Boligkreditt (EBK) er direkte eigd av aksjonærane i Eika Gruppen AS. Selskapet har ein forvaltningskapital på omlag 55 milliardar kroner. Med tilgangen til den internasjonale marknaden for Obligasjonar med forrett (OMF), er EBK ei viktig finansieringskjelde for lokalbankane si bustadlånsportefølje.

Stordriftsfordelar for lokalbankane

Utover produktleveransane sørger Eika Gruppen for at lokalbankane får tilgang til effektive og gode fellesskapsløysingar. Det er i fyrste rekke komplette løysingar innan IT, infrastruktur og betalingsformidling, kompetanseutvikling ved Eika-skulen, planar for styring av verksemda ved Eika VIS og økonomi- og rekneskapstenester med Eika Økonomiservice. Med eit profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø leverer Eika også ei lang rekke digitale løysingar. Det gjeld kundeløysingar på nett og mobil, samt integrerte løysingar som effektiviserer kunde- og saksbehandlarsistema i bankane.

Utover desse fellesetenestene arbeider Eika Gruppen for lokalbankane innanfor område som kommunikasjon, marknad og merkevare, samt næringspolitikk for å ivareta bankane sine næringspolitiske interesser gjennom dialog med relevante styresmakter.

Aktiv Eiendomsmegling

Saman med fleire egedomsmeclarar eig banken Eiendomsmegleren DIN Telemark AS. Føremålet med eigarskapet er å ha eit tilbod til våre kundar på egedomsmekling, samt skape synergiar for verksemndene. Aktiviteten i bustadmarknaden var bra i 2013, og selskapet hadde eit overskot på 560.331 kroner etter skattekostnad.

Årsmelding 2013

PERSONALE OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av 2013 var det totalt 37,4 årsverk i banken.

Av dette var ingen årsverk i permisjon. Bemanninga er stabil og verksemda blir drive i samsvar med dei rammene styret har fastsett. Sjukefråværet er på eit stabilt lågt nivå, og utgjorde 3,5 prosent i 2013. Det har ikkje oppstått ulukker eller skader i banken i 2013.

Med utgangspunkt i våre kundar sine krav til profesjonell rådgjeving og høg servicegrad, er det eit kontinuerleg fokus på å styrke dei tilsette sin kompetanse i samarbeid med Eika Gruppen AS.

Banken er fleksibel med omsyn til å tilpasse arbeidstid til ulike livsfasalar.

LIKESTILLING

I banken sitt representantskap er det 20 medlemer, derav 11 kvinner og 9 menn. I banken sitt styre er det 7 medlemer, 2 kvinner og 5 menn. Av banken sine 40 tilsette er det 24 kvinner og 16 menn.

Lønnsnivå er uavhengig av kjønn.

SAMFUNNSANSVAR OG YTRE MILJØ

Banken er opptatt av at ein tek omsyn til dei tilsette sine rettar og bygger opp om gode sosiale tilhøve. Banken har klare retningslinjer med omsyn til antikvitvask, og korleis ein held seg til korruption i høve til både tilsette og kundar. Banken si verksemd forureinar ikkje det ytre miljø. I samanheng med finansiering av ulike kundar og prosjekt blir miljøspørsmålet vurdert som ein del av kredittbehandlinga. Bankens lokale blir oppvarma med straum.

SPONSOR OG MARKNADSFØRING

Sparebanken DIN har i året 2013 hatt faste samarbeidsavtalar/sponsoravtalar med enkeltpersonar, lag og organisasjonar i Midt- og Vest-Telemark med om lag 620.000 kroner.

I tillegg er det gjeve stønad til annonsering med vidare for lag og organisasjonar i banken sitt verkeområde.

Sparebanken DIN vil for framtida tilbakeføre delar av sitt overskot til lokalsamfunna i Bø og Seljord gjennom sparebankstiftingane. Sparebankstiftinga Seljord er stifta på delar av eigenkapitalen i Seljord Sparebank, og Sparebankstiftinga Bø er stifta på delar av eigenkapitalen i Bø Sparebank. Eigenkapitalen i bankane som ikkje gjekk inn i stiftinga gjekk inn i grunnfondet i Sparebanken DIN. Her er denne grunnskapitalen likt dela mellom Bø og Seljord. Ut frå dette vil representasjonen i dei styrande organ i banken framover vera lik frå valkrinsane Seljord og Bø. Stiftingane skal vera langsiktige eigarar i Sparebanken DIN. Frå 2014 vil desse stiftingane dele av overskotet sitt til allmennytige formål.

UTSIKTENE FOR 2014

Ved inngangen til 2014 er vi inne i ein lågkonjunktur. Sannsynlegvis vil ringverknadene frå oljesektoren snu frå å vere kraftig positive til å bli svakt negative. Høgare eksportvekst og ekspansiv finanspolitikk vil hjelpe til å redusere lågkonjunkturen.

Arbeidsløysa blir venta å stige vidare fram til slutten av 2015, og kostnadsveksten blir ikkje høg nok til å få inflasjonen opp til målet dei neste tre åra heller. Temperaturen i bustadmarknaden har falt vesentleg det siste halvåret, og ein vurderer at prisane går vidare ned fram til slutten av neste år. Noregs Bank har med andre ord gode grunnar til å vente med renteauke.

Styret vurderer utsiktene for vidare drift av banken som gode. Rekneskapet er avlagt under føresetnad om fortsatt drift og styret stadfestar at føresetnadene er tilstade. Banken har, etter samanslåinga, tru på å kunne utvikle ein betre bank for kundane og på den måten oppnå ein vekst på utlån og innskot. Dette skal i fyrste omgang skje i noverande marknadsområde i Midt- og Vest Telemark. Til dette reknar ein kommunane Bø, Nome, Sauherad, Seljord,

Årsmelding 2013

Kviteseid, Tokke, Nissedal, Fyresdal og Vinje.
Banken planleggar ein etablering i Skien i løpet
av 2014.

Gjennom opplæringstiltak og program for
medarbeidarutvikling har vi eit stort fokus på å
auke og vedlikehalde kompetansen hos våre
tilsette.

Styret ser det som viktig at Sparebanken DIN
blir brukt som eit instrument i utviklinga av
Midt- og Vest-Telemark. Det er viktig for
heile området og alle som bur her, at banken
tek ansvar i samband med næringsutvikling,
samtidig også prioriterer unge menneske som skal
setje bu.

Styret vil takke alle kundar og kontaktar for
godt samarbeid i 2013, og ser fram til godt
samarbeid i 2014. Berre gjennom ein heilhjarta
oppslutning og felles innsats kan banken nå
målet sitt om vidare utvikling av distriktet.
Styret vil også rette ein stor takk til banken sine
tilsette for innsatsen, og den endringsviljen dei
har for at Sparebanken DIN skal halde fram
som ein god bank for kundane sine.

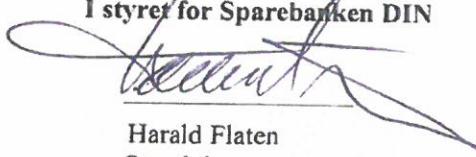

Bak frå venstre: Harald Flaten, Trygve Myrene, Olav Berge, Rune Mathiesen. Framme frå venstre: Solveig Sundbø Abrahamsen, Aase Haukaas Gjerde og Annette Torsberg. Ulrik Holmsen var ikkje til stades da bildet blei tatt.

Bø, 13. februar 2014
I styret for Sparebanken DIN

Aase Haukaas Gjerde

Styremedlem

Harald Flaten

Styrelseiar

Olav Berge

Styremedlem

Solveig Sundbø Abrahamsen

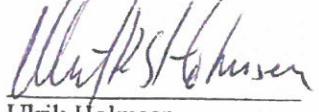
Styremedlem

Trygve Myrene

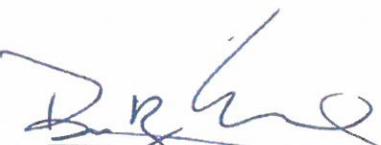
Nestleiar

Rune Mathiesen

Tilsette sin representant

Ulrik Holmsen

Styremedlem

Ben Roger Elvenes

Adm. Banksjef

Årsmelding 2013

RESULTATREGNSKAP (i tusen kroner)	Noter	2013	2012
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kreditinstitusjoner		2.258	1.779
Renter og lign. innt.av utlån til og fordr. på kunder		84.552	72.820
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner		6.080	3.679
Andre renteinntekter og lignende inntekter		0	0
Sum renteinntekter og lignende inntekter		92.890	78.278
Renter og lignende kostnader på gjeld til kreditinst.		3.230	2.739
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		40.056	31.966
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		6.488	7.914
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	23	1.975	1.344
Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.240	0
Sum rentekostnader og lignende kostnader		52.989	43.963
Netto rente og kreditprovisjonsinntekter		39.902	34.315
Inntekter av aksjer, andeler og verdipapirer med variabel avkastning		2.454	199
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper			
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper			
Sum utbytte og andre innt. av verdip. med var. Avkastning		2.454	199
Garantiprovisjoner		306	160
Andre gebyr og provisjonsinntekter		9.428	5.653
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	3	9.735	5.813
Garantiprovisjon			
Andre gebyr og provisjonskostnader		2.766	1.330
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4	2.766	1.330
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende vp		190	775
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		1.338	199
Netto verdiendring og gev/tap på valuta og finansielle drivater		365	147
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	5	1.893	1.120
Driftsinntekter faste eiendommer		115	0
Andre driftsinntekter		2	2
Sum andre driftsinntekter		117	2
Lønn		12.013	9.725
Pensjoner	6	1.457	1.118
Sosiale kostnader		2.222	1.882
Administrasjonskostnader		10.976	7.521
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	6,7	26.669	20.246
Ordinære avskrivninger		604	132
Nedskrivninger		0	0
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	9	604	132
Driftskostnader faste eiendommer		280	
Andre driftskostnader		7.807	4.334
Sum andre driftskostnader	10	8.087	4.334
Tap på utlån		2.014	5.434
Tap på garantier m.v.			
Sum tap på utlån, garantier m.v.	12	2.014	5.434
Nedskrivning/reversering av nedskrivning		-509	
Gevinst/tap		708	0
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdip. som er anl.m.		199	0
Resultat av ordinær drift før skatt		14.161	9.973
Skatt på ordinært resultat	11	4.034	3.234
Resultat for regnskapsåret		10.127	6.738
Overført til/fra sparebankens fond	24	3.474	6.338
Overført til/fra gavefond		(625)	400
Avsatt til utbytte		1.000	-
Overført til utjevningsfond		6.278	-
Sum overføringer og disponeringer		10.127	6.738

Årsmelding 2013

EIENDELER (i tusen kroner)	Noter	2013	2012
Kontanter og fordringer på sentralbanker	14	125.334	106.581
Utlån til og fordringer på kreditinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		106.122	84.395
Utlån til og fordringer på kreditinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		8.220	0
Sum netto utlån og fordringer på kreditinstitusjoner		114.342	84.395
Kasse-/drifts- og brukskreditter		260.293	228.652
Byggelån		48.118	43.460
Nedbetalingslån		2.664.995	1.220.747
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	12	2.973.405	1.492.859
Individuelle nedskrivninger på utlån	12	-26.682	-12.350
Nedskrivninger på grupper av utlån	12	-13.900	-10.200
Sum netto utlån og fordringer på kunder		2.932.824	1.470.309
Overtatte eiendeler	15	1.296	1.000
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		0	0
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		391.844	132.377
Sum sertifikater og obligasjoner	16	391.844	132.377
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		105.586	52.535
Andeler i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper m v		0	0
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	17	105.586	52.535
Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		410	0
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper	18	410	0
Eierinteresser i andre konsernselskaper	18	10.266	10.266
Sum eierinteresser i konsernselskaper		10.266	10.266
Goodwill		0	0
Utsatt skattefordel		0	0
Andre immaterielle eiendeler		0	0
Sum immaterielle eiendeler		0	0
Maskiner, inventar og transportmidler		2.344	243
Bygninger og andre faste eiendommer		22.829	0
Sum varige driftsmidler	9	25.173	243
Andre eiendeler		2.291	1.803
Sum andre eiendeler		2.291	1.803
Opptjente ikke mottatte inntekter		8.457	3.403
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	6	7.635	4.500
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		1.956	3.422
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		18.048	11.325
SUM EIENDELER		3.727.414	1.870.834

Årsmelding 2013

Gjeld og Egenkapital (i tusen kroner)	Nøter	2013	2012
Lån og innskudd fra kreditinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		2.588	2.410
Lån og innskudd fra kreditinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		174.000	109.000
Sum gjeld til kreditinstitusjoner	19	176.588	111.410
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		2.162.329	1.291.468
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		564.605	35.587
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	20	2.726.935	1.327.055
Sertifikater og andre kortstikke låneopptak			
Obligasjonsgjeld		410.000	200.000
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner		-45.000	-3.000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21	365.000	197.000
Annен gjeld		12.858	5.670
Sum annen gjeld	22	12.858	5.670
Påløpte kostnader og mottatte ikke oppjente inntekter		10.416	3.782
Pensjonsforpliktelser	6	6.558	-
Utsatt skatt	11	539	829
Individuelle avsetninger på garantiansvar		2.011	-
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		1.281	443
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	23	10.389	1.272
Evirgående ansvarlig lånekapital/londsobligasjonslån		85.000	35.000
Annen ansvarlig lånekapital		-	-
Sum ansvarlig lånekapital	24	85.000	35.000
SUM GJELD		3.387.185	1.681.189
Egenkapital/bevis		224.147	-
Overkursfond		-	-
Sum innskutt egenkapital	24	224.147	-
Sparebankens fond		109.804	189.170
Gavefond		-	475
Ujevningsfond		6.278	-
Sum oppjent egenkapital	24	116.082	189.645
SUM EGENKAPITAL		340.229	189.645
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		3.727.414	1.870.834
Poster utenom balansen			
Garantiansvar	13	89.531	38.317
Herav garantiansvar Eika Boligkreditt AS	13	54.681	26.671
Andre betingede forpliktelser			
Styret for Sparebanken DIN, Bø 31. desember 2013 / 13. februar 2014			
Harald Flaten	Trygve Myrene		
Leiar	Nestleiar		
Rune Mathiesen	Solveig Sundbø Abrahamsen		
Styremedlem	Styremedlem		
Ulrik R.S Holmsen			
Styremedlem			
Aase Haukaas Gjerde			
Styremedlem			
Ben Roger Elyenes			
Adm.banksjef			

Årsmelding 2013

Kontantstrømoppstilling 2013

Tall i hele 1000

	2013	2012
Tilført fra årets drift *)	5.973	4.649
Endring diverse gjeld	24.969	-18
Endring diverse fordringer	<u>-7.508</u>	<u>-1.788</u>
Likviditetsendring fra resultatregnskapet	23.434	2.843
Endring brutto utlån	-1.480.547	44.049
Endring tapsavsetning ved fusjon	16.032	
Endring kortsiktige verdipapirer	-306.919	-2.750
Endring innskudd fra kunder	<u>1.399.880</u>	<u>71.817</u>
Netto likviditetsendring fra virksomhet	-348.120	115.959
-Investering i varige driftsmidler/immaterielle eiendeler	-25.534	-230
Endring i langsiktige verdipapirer	<u>-4.282</u>	<u>-9.795</u>
Likviditetsendring vedr. investeringer	-29.816	-10.025
Tilført egenkapital ved fusjon	143.457	
Innfrielse obligasjonslån	-157.000	-180.000
Oppnak av nytt obligasjonslån	375.000	55.000
Oppnak lån fra finansinstitusjoner	65.179	
Innfridd lån fra finansinstitusjoner	<u>0</u>	<u>25.077</u>
Likviditetsendring fra finansiering	426.636	-99.923
Endring likvider	48.700	6.011
+ Likvidbeholdning 1/1	190.976	184.965
= Likvidbeholdning 31/12	239.676	190.976
Som består av :		
Kasse, DnB, Norges Bank	125.334	106.581
Lån andre finansinstitusjoner	<u>114.342</u>	<u>84.395</u>
Sum	<u>239.676</u>	<u>190.976</u>

*) Tilført fra årets drift

	2013	2012
Årets resultat	10.127	6.738
Betalt skatt	-3.030	-4.027
Endring nedskrivning for tap	2.000	3.180
Ordinære avskrivninger	604	132
Reversering/oppskrivning på verdipapirer	-1.728	-974
Overført til gaver	<u>-2.000</u>	<u>-400</u>
Sum tilført fra årets drift	<u>5.973</u>	<u>4.649</u>

Noter til Årsmeldingen

Årsmelding 2013

Regnskapsprinsipper	side	18
Note 1 Finansiell risiko	side	21
Note 2 Avgift til bankenes sikringsfond	side	24
Note 3 Spesifikasjon av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	side	24
Note 4 Spesifikasjon av gebyr- og andre provisjonskostnader mv.	side	25
Note 5 Spesifikasjon av netto verdiendr.og gevinst/tap valuta og verdipapirer	side	25
Note 6 Pensjon	side	25
Note 7 Spesifikasjon av lønn og administrasjonskostnader	side	29
Note 8 Ytelser og lån til ledende ansatte mv.	side	29
Note 9 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	side	32
Note 10 Spesifikasjon av andre driftskostnader	side	32
Note 11 Skattekostnad	side	33
Note 12 Tap på utlån og garantier mv.	side	34
Note 12.1 Fordeling av utlån og fordringer på kunder geografisk	side	38
Note 13 Garantiansvar og forpliktelser	side	39
Note 14 Kontanter og fordringer på sentralbanker	side	40
Note 15 Overtatte eiendeler	side	40
Note 16 Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	side	41
Note 17 Aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer	side	42
Note 18 Eierinteresser i datterselskaper og tilknyttede selskaper	side	43
Note 19 Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra og gjeld til kunder	side	44
Note 20 Fordeling av innskudd fra kunder på sektorer, næringer og geografi	side	44
Note 21 Gjeld stiftet ved utsendelse av verdipapirer	side	45
Note 22 Spesifikasjoner av annen gjeld	side	45
Note 23 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	side	45
Note 24 Egenkapital	side	46
Note 25 Ansvarlig kapital og kapitaldekning	side	47
Note 26 Restløpetid på eiendeler og gjeld/egenkapital	side	48
Note 27 Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser	side	49
Note 28 Fusjon med Seljord Sparebank	side	50

Årsmelding 2013

GENERELT

Bankens årsregnskap for 2013 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

Fusjon mellom Seljord Sparebank og Bø Sparebank

Seljord Sparebank og Bø Sparebank fusjonerte 04.10.2013 med juridisk og regnskapsmessig virking fra samme dato. Fusjon med Seljord Sparebank er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden.

Resultat, balanse, kontantstrømoppstilling og noter for 2012 gjelder kun Bø Sparebank, mens balanse, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for 2013 inkluderer drift og kontantstrømmer i Sparebanken DIN fra og med fusjonstidspunktet.

I note 28 er det gitt opplysninger om oppkjøpsanalyse, samt proforma resultat og balansetall for 2012 og 2013 for den sammenslattede banken.

Utarbeidelse av konsernregnskap

Sparebanken DIN eier 100 % av datterselskapet Bøgata 69 AS og 42,85% av Eiendomsmegleren DIN Telemark AS. I tillegg 50 % av Århus Næringspark AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap. Unnlatt konsolidering av Bøgata 69 A/S begrunnes med at unnlatelsen ikke har betydning for å bedømme bankens stilling og resultat. Se note 18.

Bruk av estimer

Ledelsen har brukt estimer og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført på ordinær måte. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Årsmelding 2013

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er inndekket som avtalt.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheten avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneporlefølje og fra individuelle nedskrivninger.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert.

Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneporlefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne med grunnlag i beregninger med basis i erfaringstall, konjunkturendringer, bransjeanalyser og andre forhold. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemannning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

Rapportering av misligholdte låneneengasjement

Rapportering av misligholdte lån skal ifølge myndighetenes krav rapporteres slik: Hvis kunden har ett eller flere misligholdte lån eller overtrekk på innskuddskonto, rapporteres kundens hele låneneengasjement.

OVERTATTE EIENDELER

Overtatte eiendeler beholdes inntil verdien kan realiseres ved salg.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle derivater

Banken benytter finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Slike avtaler omfatter rentebytteavtaler. Bankens finansielle derivater er definert som sikringsforretninger og effekten av disse blir vurdert i sammenheng med den sikrede post. Banken benytter ikke slike forretninger til spekulativ handel, men bare som del av bankens sikringsstrategi. Alle bankens derivatavtaler dekker også kravene til regnskapsmessig sikring.

Årsmelding 2013

Renteinstrumenter utenfor balansen

Resultatet av sikringsforretninger blir bokført parallelt med resultatet av den underliggende balanseposten som forretningen er inngått for. Inntekter og kostnader fra disse avtalene resultatsføres netto.
Banken hadde ingen rentebytteavtaler i 2013.

Verdipapirer

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen (herunder handelsportefølje og ikke handelsportefølje) og anleggsportefølje verdivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 16.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også for fastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger beregnes virkelig verdi i prisingsmodell utarbeidet av Fondsmeglernes forening.

Aksjer og grunnfondsbevis

Aksjer og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Disse vurderes til den laveste verdi av anskaffelsekost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbıgående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Investeringer i datterselskap

Investeringer i datterselskap vurderes etter kostmetoden. Kostmetoden medfører at aksjen balansføres til kostpris.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgende lineære avskrivningssatser legges til grunn:

Inventar og innredning	20,0 %
Kontormaskiner	20,0 %
EDB-utstyr	30,0 %
Bygninger	2,0 - 4,0 %

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Sparebanken DIN følger Norsk Regnskapsstandard for pensjonskostnader. Pensjonskostnadene er gjenstand for årlig aktuarberegnung. Pensjonskostnadene blir bokført under personalkostnader i resultatregnskapet. Differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene, korrigert for avvik i estimer og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen enten som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for utregning av pensjonsforpliktelser, blir revurdert årlig i forkant av årlig aktuarberegnung. Enkelte parametere er endret fra 2012 til 2013. Differanse mellom forpliktelsene ved begynnelse og slutt av et regnskapsår, føres i resultatregnskapet.

Bankens ansatte har tidligere inngått i AFP ordningen for bank og finansnæringen. I forbindelse med omleggelse av AFP ordningen er selskapets ansatte nå overført til ny felles AFP ordning. Ny AFP ordning anses som en ytelsesbasert flerforetaksordning. Forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte flerforetaksordninger beregnes og avsettes i regnskapet, i den utstrekning administrator av ordningen er i stand til å foreta en beregning av selskapets andel

Årsmelding 2013

av forpliktelsen i ordningen. Dersom administrator ikke er i stand til å foreta beregninger av forholdsmessig andel, behandles flerforetaksordningen som en innskuddsbasert ordning, med løpende kostnadsføring av betalt premie. For nærmere beskrivelse av effekten av endret AFP ordning se omtale i Note 6.

Pensjonsordningene i Seljord Sparebank er beregnet ut fra NRS forutsetningene pr 31.08.2013 og estimatavvikene er ført mot egenkapitalen før fusjon 04.10.2013.

SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel er beregnet med 27 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skatteredusende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Betalbar skatt består av inntektsskatt og formueskatt. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

OMREGNINGSSREGLER FOR VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kurseren pr 31.12.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonskjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetaling fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetaling generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonskjeld og markedsinnlån.

Endringer i 2013 inkluderer effekten av innfusjonerte verdier fra Seljord Sparebank pr. 04.10.2013.

NOTE 1 FINANSIELL RISIKO

Sparebanken DIN sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel II regelverket. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til kapitalkravsforskriften og internkontrollforskriften. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instrukser i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Risiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko.

Årsmelding 2013

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparte ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kreditrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparte, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kreditrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil. Kreditrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- pant i registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- pant i fordringer og varelager
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskontokreditt.

Risikovurdering

Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangss prosess. Banken har definert 5 risikoklasser, A-E: A og B - lav risiko, C og D - moderat risiko og klasse E - høy risiko.

Bedriftsmarked

Ved vurdering av risiko innenfor bankens næringsengasjementer vektlegges følgende to hovedkomponenter: Økonomi (60 %) - Sikkerhet (40 %).

Eksterne faktorer som kan vurderes skjønnsmessig er: Bransje/produkter - Marked/konkurrenter – Kunde/leverandører.

Personmarked

Ved vurdering av risiko innenfor bankens personmarked vektlegges følgende to hovedkomponenter: Sikkerhet (60 %) - Andre faktorer (40 %).

- Komponenten økonomi er sammensatt av følgende nøkkeltall: Netto likviditet - Netto formue – Gjeldsgrad – Brutto inntekt.
- Andre faktorer er sammensatt av: Interne faktorer (50 %) – Eksterne faktorer (50 %).
- Interne faktorer som vurderes skjønnsmessig er: Betalingsvilje.
- Eksterne faktorer som vurderes skjønnsmessig er: Arbeidsgiver – Bosted og utdannelse.

Se note 12 for ytterligere opplysninger om tap på utlån etc.

Kreditrisiko styres gjennom bankens kreditstrategi. Det er utarbeide kreditthåndbøker med policyer og rutiner samt administrativ fullmaktsstruktur for styring av kreditrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningssevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

Bankens kreditrisiko består hovedsakelig av enkeltrisikoer mot privat- og bedriftskundemarkedet. Etablert risikohåndtering skal sikre at kreditrisiko er i samsvar med bankens risikovilje. Det kan forventes at konsekvenser for den norske økonomien etter uroen i finansmarkedet også i 2014 vil kunne forringe kvaliteten i utlånsporteføljen, og særlig innenfor næringslivskreditter. Modellen for gruppemedskrivning bygger på bransjeinndeling av kundene, offentlige tilgjengelige konkurssannsynligheter og forventet restverdi på objektene.

Årsmelding 2013

Konsentrasjonsrisiko

Banken er ikke eksponert mot få, store næringskunder (mer enn 10 % av ansvarlig kapital). Eksponeringen er godt spredt geografisk, hensyn tatt til bankens markedsandel. For å sikre diversifisering er det gitt rammer for eksponering i bransjer, fylker og per kunde.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap og gevinst forårsaket av endringer i markedsparametere som rente, valutakurser, aksje- eller råvarepriser. Markedsrisiko som banken står overfor er hovedsakelig renterisiko og inkluderer potensielle svingninger i verdien av fastrenteinstrumenter eller finansielle instrumenter knyttet til en markedsbenchmark (NIBOR flytende pengemarkedsrente) som følge av endringer i markedsrenter, og i fremtidige kontantstrømmer for finansielle instrumenter til flytende rente. Prisrisiko kommer av endringer i markedspriser, enten forårsaket spesifikke faktorer knyttet til et individuelt finansielt instrument eller utsteder, eller faktorer som påvirker alle instrumenter handlet i et marked. Dette kan for eksempel omhandle endringer i priser eller volatilitet på aksjer, aksjeindeksar eller råvarer. Rentepapirer, aksjederivater og råvarederivater er eksponert for denne risikoen.

Det vesentligste av markedsrisiko relaterer seg til verdipapirmarkedet representert ved egne verdipapirbeholdninger. Hovedtyngden av bankens portefølje er plassert i likvide obligasjoner med begrenset risiko for store fall i markedsverdi. Obligasjonsporteføljen er forvaltet av Eika Forvaltning AS som har spesialkompetanse innen området. Forvaltningen er underlagt rapporterings- og posisjonsrammer fastlagt av styret i banken. Rammene skal begrense risikoen, og disse rammene gjennomgås minst én gang i året.

Bankens samlede markedsrisiko vurderes basert på stressscenarier utarbeidet i tråd med anbefalinger fra Finanstilsynet og Baselkomiteen.

Banken benytter følgende sikringsinstrumenter:

Rentebytteavtaler (renteswapper) – avtaler om å bytte rentebetingelser, for et bestemt nominelt beløp over et bestemt antall perioder.

Formålet med bruk av rente- og valutainstrumenter er å sikre fremtidige rentevilkår eller motvirke effekten av kurssvingninger.

Aksjer i tilknyttede selskaper, konsernselskaper og strategiske plasseringer er ikke en del av prisrisikoen på aksjer, men inngår i strategisk risiko og eierrisiko.

Banken har ingen vesentlig valutaeksponering pr 31. desember 2013.

Banken er også eksponert for renterisiko knyttet til tap av rentenetto. Ulik rentebinding og referanserenter på utlån og innlån gir utslag på rentenetto i banken. Renterisiko reduseres ved at innlån og utlån i høy grad tilpasses samme rentebetingelser.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter. Likviditetssituasjonen betraktes som god.

Operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken. Banken har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer mv, og dette, sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Årsmelding 2013

Strategisk risiko

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Den fundamentale risiko for styret og toppledelsen. Risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

Omdømmerisiko

Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2013 foretatt etter samme opplegg som foregående år. Det er så foretatt en systematisk gjennomgang av alle tiltak som banken har ivaretatt for å redusere risiko. Den relative risiko er også vurdert mot de interne rutiner og instrukser og det rammeverk som er etablert i bankens systemer.

Banken har ikke inngått kontrakter for 2014 som ikke er opplyst i regnskapet.

NOTE 2 AVGIFT TIL BANKENES SIKRINGSFOND

Avgift til Bankenes Sikringsfond	2013	2012
Sum	1.246	0

Sparebankloven pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes sikringsfond. Fondets formål er å sikre at norske banker til enhver tid kan oppfylle sine forpliktelser. Bankenes sikringsfond plikter å dekke tap inntil 2 mill. kr som en innskyter har i en bank som er medlem av Bankenes sikringsfond. Bankene har ikke stillet garanti overfor Bankenes sikringsfondet i 2012 og 2013, og har heller ikke betalt avgift i 2012. Det skal betales avgift for 2014.

NOTE 3 SPESIFIKASJON AV PROVISJONSINNTEKTER OG INNTEKTER FRA BANKTJENESTER

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2013	2012
Formidlingsprovisjon	18	28
Garantiprovisjon	306	160
Betalingsformidling	3.694	2.508
Verdipapirforvaltning og -omsetning	481	530
Provisjon Eika boligkreditt	1.620	557
Provisjon ved salg av forsikring	2.826	1.647
Andre provisjons- og gebyrinntekter	790	383
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	9.735	5.813

Årsmelding 2013

NOTE 4 SPESIFIKASJON AV GEBYR- OG ANDRE PROVISJONSKOSTNADER MV

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2013	2012
Transaksjonsavgifter og lignende	1 740	1 148
Betalingsformidling, interbankgebyrer	411	182
Andre provisjonskostnader	615	0
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2 766	1 330

NOTE 5 SPESIFIKASJON AV NETTO VERDIENDRINGER OG GEVINST/TAP PÅ VALUTA OG VERDIPAPIRER SOM ER OMLØPSMIDER

Netto gevinst/tap på valuta og verdipapirer	2013	2012
Kursgevinst ved oms. av aksjer/andeler/grunnfondsbevis	233	0
Kurstap ved oms. av aksjer/andeler/grunnfondsbevis	0	-545
Kursregulering aksjer/andeler/grunnfondsbevis	1.105	743
Netto gevinst/-tap aksjer	1.338	198
Kursgevinst ved omsetning av obligasjoner	569	164
Kurstap ved omsetning av obligasjoner	-400	-24
Kursregulering obligasjoner	21	634
Netto gevinst/-tap obligasjoner	190	774
Kurstap-/gevinst+ fra finansielle derivater og valuta	365	148
Sum netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	1.893	1.120

NOTE 6 PENSJON

Ifølge Norsk Regnskaps Standard, blir pensjonskostnadene registrert når de påløper og fordelt/periodisert systematisk over opptjeningsperioden. De aktuarmessige beregningene for regnskapsårene 2012 og 2013 (grunnlag for estimerte verdier), i henhold til standarden, er utført på basis av balansesituasjonen 31.12.2013. Rapporteringen omfatter pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

For de sikrede ordningene er bankens pensjonsmidler med tillegg av ikke resultatførte estimatavvik, større enn pensjonsforpliktelsene både i 2012 og 2013. Overfinansieringen balanseføres som langsiglig fordring. Pensjonsforpliktelsene knyttet til underfinansierte ordninger balanseføres som langsiglig gjeld.

Pensjonsmidler

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, som inkluderer ordinært pensjonspremiefond, premiereserve, andel av tilleggsavsetninger og kursreserve, benyttes estimert verdi ved regnskapsavslutningen. Denne estimerte verdi korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikringsselskapet over pensjonsmidlenes flytteverdi.

Årsmelding 2013

Pensjonsforpliktelser

Ved måling av nåverdien av påløpte pensjonsforpliktelser benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Estimert påløpt pensjonsforpliktelse korrigeres hvert år i samsvar med aktuarberegnet oppgave fra livsforsikringsselskapet. Forutsetningene er endret fra foregående år når det gjelder avkastning, diskonteringstrengt, årlig lønnsvekst, regulering av pensjoner under utbetaling og forventet G-regulering. Endringene er tilnærmet i samsvar med anbefalinger fra NRS.

Pensjonsforpliktelser som dekkes over drift (usikrede ytelser)

Gammel AFP ordning ble i februar 2010 vedtatt avviklet og det var kun mulig å gå av etter den gamle ordningen fram til 31.12.2010. Gevinsten ved avviklingen av ordningen er inntektsført i 2010.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Levetiden er beregnet i livsforsikringsselskapens tabell K 2013 BE
Forutsetninger pr 31.12.2013:

Økonomiske forutsetninger	2013	2012
Diskonteringsrente*	4,00 %	3,80 %
Forventet avkastning på midlene	4,40 %	4,10 %
Lønnsvekst	3,75 %	3,50 %
Regulering av løpende pensjon	3,50 %	3,25 %
Regulering av oppsatt pensjon	0,60 %	0,20 %
Prosentvis utnytting av AFP ordningen	50,00 %	0,00 %

Prosentvis sammensetning av pensjonsmidler:

Kontrakten er forsikret i porteføljen til Vital Forsikring ASA	2013	2012
Aksjer	6,80 %	9,20 %
Alternative investeringer	3,50 %	0,00 %
Omløpsobligasjoner	17,00 %	15,60 %
Pengemarked	22,00 %	18,30 %
Anleggsobligasjoner	35,20 %	36,80 %
Eiendom	14,30 %	18,30 %
Annet	1,10 %	1,90 %

*Diskonteringsrente på aktuarberegningene for Seljord Sparebank er på 4,10 % som var forutsetningene pr 31.08.2013

Årsmelding 2013

Pensjonsmidler og pensjonsplikter sikret ordning

Overfinansiering

Kollektiv pensjonsforsikring:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Påløpte pensjonsforpliktelser DBO	13.697	12.115	1.582
Pensjonsmidler (til markedsverdi) ved periodens slutt	15.696	14.715	981
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert	(1.999)	(2.600)	601
Arbeidsgiveravgift	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert inkl AGA	(1.999)	(2.600)	601
Ikke resultatfført virkning av estimatavvik	2.778	1.900	878
Netto balanseførte pensjonsmidler inkl AGA	4.777	4.500	(277)

Usikret ordning

Overfinansiering

Kollektiv pensjonsforsikring:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Påløpte pensjonsforpliktelser DBO	-	-	-
Pensjonsmidler (til markedsverdi) ved periodens slutt	2.858	2.858	2.858
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert	(2.858)	(2.858)	(2.858)
Arbeidsgiveravgift	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert inkl AGA	(2.858)	(2.858)	(2.858)
Ikke resultatfført virkning av estimatavvik	-	-	-
Netto balanseførte pensjonsmidler inkl AGA	2.858	2.858	(2.858)

Totalt

Overfinansiering

Kollektiv pensjonsforsikring:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Påløpte pensjonsforpliktelser DBO	13.697	12.115	1.582
Pensjonsmidler (til markedsverdi) ved periodens slutt	18.554	14.715	3.839
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert	4.857	(2.600)	(2.257)
Arbeidsgiveravgift	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert inkl AGA	4.857	(2.600)	(2.257)
Ikke resultatfført virkning av estimatavvik	2.778	1.900	878
Netto balanseførte pensjonsmidler inkl AGA	7.635	4.500	(3.135)

Pensjonsmidler og pensjonsplikter sikret ordning

Underfinansiering

Kollektiv pensjonsforsikring:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Påløpte pensjonsforpliktelser DBO	16.496	-	16.496
Pensjonsmidler ved periodens slutt	13.513	-	13.513
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert	2.983	-	2.983
Arbeidsgiveravgift	316	-	316
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert inkl AGA	3.299	-	3.299
Ikke resultatfført virkning av estimatavvik	-	-	-
Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl AGA	(3.299)	-	3.299

Årsmelding 2013

Usikret ordning

Underfinansiering

Kollektiv pensjonsforsikring:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Påløpte pensjonsforpliktelser DBO	2.947	-	2.947
Pensjonsmidler ved periodens slutt	312	-	312
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert	3.259	-	2.635
Arbeidsgiveravgift	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert inkl AGA	3.259	-	2.635
Ikke resultatfført virkning av estimataavvik	-	-	-
Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl AGA	(3.259)	-	2.635

Totalt

Underfinansiering

Kollektiv pensjonsforsikring:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Påløpte pensjonsforpliktelser DBO	19.443	-	19.443
Pensjonsmidler ved periodens slutt	13.825	-	13.825
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert	6.242	-	5.618
Arbeidsgiveravgift	316	-	316
Netto pensjonsforpliktelse overfinansiert inkl AGA	6.558	-	5.934
Ikke resultatfført virkning av estimataavvik	-	-	-
Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl AGA	(6.558)	-	5.934

Årets pensjonskostnad

	2013	2012
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	446	658
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	529	507
Avkastning på pensjonsmidlene	(599)	(626)
Administrasjonskostnader	132	144
Resultatført planendringseffekt		209
Resultatført aktuarielt tap/(gevinst)	50	88
Kostnadsført til AFP-ordninga og innskuddsbasert ordning	319	138
1/4 av pensjonskostnadene for Seljord Sparebank for 2013*)	580	
Sum pensjonskostnad	1.457	1.118

*)

Herav usikrede ordninger	272
Herav kollektiv ordning	308
Sum	580

Pensjonsforpliktelser som er forsikringsmessig dekket (sikrede ytelsjer)

Banken har ytelsesbaserte pensjonsordninger i DNB Livsforsikring AS. Ansatte som ble tilsatt etter 01.01.11(Bø Sparebank) og etter 04.10.2013 er tilknyttet en innskuddsbasert ordning. Antall ansatte tilknyttet innskuddsordningen er 7 personer, resten er på tilknyttet ytelsesordningen. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpne premie. Pensjonsordningene oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Adm. banksjef har en supplerende pensjonsavtale der banken forplikter seg til å betale 30% alderspensjon fra fylte 62 år og til 77 år av den siste ordinære årlønn før pensjonering. Dersom Adm.banksjef skulle fratre sin stilling uansett årsak før oppnådd pensjonsalder har han rett til de verdier som er opparbeidet. Ved dødsfall overføres verdier som er opparbeidet til Adm. banksjefs arvinger.

Årsmelding 2013

NOTE 7 SPESIFIKASJON AV LØNN OG GENERELLE ADMINISTRASJONSKOSTNADER

Lønn og generelle administrasjonskostnader	2013	2012
Lønn til ansatte	11.435	9.290
Honorar til styre og tillitsmenn	578	435
Pensjoner	1.457	1.118
Arbeidsgiveravgift	1.920	1.596
Forsikringer	126	0
Kurs, velferd, øvrige personalutgifter	564	599
Kontorrekvisita, blanketter, trykksaker	310	220
Ekstern databehandling	207	0
Telefon, porto, frakt	590	460
Reklame, annonser, markedsføring	1.280	485
Diett, reiser, øvrige utgifter	217	171
Konsulenttjenester	7	0
EDB-kostnader	7.978	5.873
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	26.669	20.247
Antall årsverk pr 31.12.	37,4	18,2
Antall ansatte pr 31.12.	40,0	20,0

NOTE 8 YTELSER OG LÅN TIL LEDENDE ANSATTE MV. (beløp i hele kroner)

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente. Differansen, kr 72.505,- for 2013, er grunnlag for fordelsbeskatning av ansatte. Beløpet er nettoført i regnskapet. Lån til banksjef følger generelle vilkår for øvrige ansatte. Lånenes er sikret med pant innenfor forsvarlig verdigrunnlag. Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelserne for slike lån og garantier. Byggelån til Adm.banksjef er innfridd i januar 2014 der restengasjementet er på kr 2.496.000.

Det er ikke utbetalt bonus i 2013 eller satt av til bonus for utbetaling i 2014, hverken for ansatte eller bankens ledelse.

Årsmelding 2013

	Lønn og honorarer	Pensjons-ordning	Annen godt-gjørelse	Lån
Ledende ansatte				
Adm.banksjef Ben Roger Elvenes*	387.501	72.264	59.119	6.915.000
Banksjef Halgeir Kaasa	931.155	86.676	35.805	510.000
Ass.banksjef Harriet Slaaen*	221.637	16.363	5.444	15.000
Ass.banksjef Ingebret Teigen	695.878	41.045	35.805	1.330.000
Sum	2.236.171	216.348	136.173	8.770.000
Styre				
Styreleder Harald Flaten	30.250			423.000
Ulrik Holmsen	32.500			0
Solveig S. Abrahamsen	12.500			4.072.000
Trygve Myrene	60.750			1.000.000
Aase H. Gjerde	12.500			0
Olav Berge	44.500			0
Rune Mathiesen*	163.248		10.139	1.630.000
Herav honorar	45.000			
Edvard Mæland	3.250			1.449.000
Styremedlemmer 01.01 til 04.10.13				
Augon Eika	453.612		33.472	906.000
Herav honorar	20.000			
Gunn Anita Stenstad	20.000			1.953.000
Berit Volleng Sanden	20.000			500.000
Morten Danielsen	539.657		33.805	1.700.000
Herav honorar	4.000			
Jan Berge	4.000			600.000
Morten Olav Dyrud	46.200			1.684.000
Irina Telnes	21.200			
Geir Helge Espedalen	20.000			
Sum	396.650	0	77.416	15.917.000
Kontrollkomite				
Øyvind Mo	9.750			1.805.000
Wenche M. Kåsa	8.250			3.342.000
Gunleik Smedstad	5.750			75.000
Kontrollkomite 01.01 til 04.10.13				
Bente Dysthe	6.000			500.000
Lars Håkonsen	2.500			750.000
Svanhild Moen	5.000			1.332.000
Edmund Frømyr	5.000			1.516.000

Herav ekstra godtgjørelse i forbindelse med fusjon:

Halgeir Kaasa: kr 50.000, Harriet Slaaen: kr 50.000, Ingebret Teigen: kr 25.000, samt kr 150.000 til Ben Roger Elvenes som engangskompensasjon for bortfall av styrehonorar i andre selskap.

Årsmelding 2013

Sum	42.250	0	0	9.320.000
------------	---------------	----------	----------	------------------

Representantskap

Leder Dieter Oswald	6.200	0
Ivar Tjønntveit	2.200	300.000
Ingunn Munthe	2.200	0
Halvor Eika	0	0
Jørund Verpe	6.000	800.000
Einar Gotehus	6.450	0
Aud Foldal	1.700	0
Helene Pedersen	1.700	0

Åse Bjåland	2.750	680.000	
Jon Aarbakk	1.950	0	
Berigt Askildt Myrjord	8.200	28.000	
Borgar Torbjørn Kaasa	2.200	16.000	
Ingunn Haugland	1.950	781.000	
Anne Marie Smeland	0	326.000	
Kjellaug W. Abrahamsen	3.450	911.000	
Sveinung Soterud	623.167	33.805	1.520.000
Herav honorar	3.200		
Bjørgulf Stavenes	649.851	33.805	0
Herav honorar	1.200		
Nils Gunvaldjord*	145.534	4.833	1.616.000
Herav honorar	2.250		
Irene Særsland*	150.359	7.888	1.291.000
Herav honorar	1.950		
Vigdis Olafsen	2.200		0
Nina Kåsa	1.200		

Sum	58.950	0	80.331	8.269.000
------------	---------------	----------	---------------	------------------

Øvrige tillitsvalgte i Bø Sparebank i perioden 01.01-04.10.2013 **54.450**

Øvrige tillitsvalgte i Seljord Sparebank i perioden 01.01-04.10.2011 **25.500**

Rapportert beløp er saldo på lån pr. 31.12 eller innvilget kreditramme på flexilån.

Forstanderskapets medlemmer har kr. 1.200,- i honorar pr. møte.

* Gjelder lønn fra 04.10.2013 til og med 31.12.2013

Årsmelding 2013

NOTE 9 VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Sparebank DIN leier lokaler av Bøgata 69 AS som er 100% eid av Sparebanken DIN, samt areal i Fristadsenteret i Åmot. Sparebanken DIN har i 2013 betalt en husleie på totalt kr 1.340 000,- pr år. Leiekontrakten gjelder for 5 år av gangen og er ikke balanseført.

	Bygning og andre faste eiend.	Maskiner / Inventar	Sum
Kostpris 01.01.2013	751	10.034	10.785
Tilgang	23.091	2.443	25.534
Avgang	-	-	-
Kostpris 31.12.2013	23.842	12.477	36.319
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2013	751	9.791	10.542
Tilbakeførte avskrivninger på solgte driftsmidler			-
Ordinære avskrivninger	262	342	604
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2013	1.013	10.133	11.146
Bokført verdi 31.12.2013	22.829	2.344	25.173

De faste eiendommene omhandler:

To hytter som banken har i Bamble kommune. Hyttene har et bruttoareal på ca. 150 kvm og leies ut i sin helhet til de ansatte i banken.

To forretningsbygg i Seljord Kommune, bankbygget og Slettentunet. Slettentunet på 1075 kvm leies ut i sin helhet der leieavtalene løper 5 år av gangen. Av bankbygget på 2200 kvm er 130 kvm eller ca 6 % leid ut til Telemark Fylkesskattekontor. Leieavtalen løper 5 år av gangen.

NOTE 10 SPESIFIKASJON AV ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Note 10 Spesifikasjon av andre driftskostnader

Andre driftskostnader	2013	2012
Driftskostnader faste eiendommer	280	590
Leie av lokaler	1.340	1.272
Maskiner, inventar og transportmidler	439	162
Kontingenter og avgifter	534	261
Revisjonshonorar	953	810
Forsikringer	126	82
Utgifter leide lokaler	794	0
Andre ordinære tap	78	51
Øvrige kostnader	3.543	1.106
Sum andre driftskostnader	8.087	4.334

Spesifikasjon av revisjonshonorar:

Lovpålagt revisjon	219	212
Revisjon av delårsregnskap og attestasjoner i forbindelse med fusjonen	483	370
Attestasjon	45	37
Annen regnskap- og skattemessig bistand	22	21
Bistand vedr ligningspapirer	103	170
Økt forskudd vedrørende 2013	81	
Sum revisjons honorar inkl. mva	953	810

Årsmelding 2013

NOTE 11 SKATTEKOSTNAD

Skattekostnaden består av:

Betalbar skatt: 28 % av skattemessig resultat. For mye eller for lite avsatt betalbar skatt ved fjorårets ligning.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel: Knyttes til periodisering av skatt på inntekts- og kostnadsposter hvor den regnskapsmessige periodiseringen avviker fra den skattemessige.

Formuesskatt.

Andre skattebegrep:

Resultatforskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige resultat deles i:

Permanente forskjeller: Ikke fradagsberettigede kostnader, skattefrie inntekter.

Midlertidige forskjeller: Forskjeller mellom regnskap og skattemessige periodiseringer som skal reverseres i senere perioder fordi det er det samme beløp som samlet skal komme til fradrag eller som skal inntektsføres over tid.

Beregning av skattekostnad 2013

Resultat før skattekostnad	14.161
a. Permanente forskjeller:	47
b. Endring midlertidige forskjeller:	-1.922
Gevinst aksjer og obligasjoner	-1.728
Skattemessig gevinst aksjer utenfor EØS	575
Inntektført utbytte innenfor EØS	-2.454
Renter og gevinst obligasjoner	1.271
Aksjeutbytte innenfor EØS	67
Årets skattegrunnlag	10.017
Betalbar inntektskatt (skattesats 28%)	2.805
Resultatført/avsatt slik:	
Formuesskatt	725
For mye/lite avsatt skatt forrige år	77
Endring utsatt skatt	427
Sum kostnadsført skatt i resultatregnskapet	4.034

Oversikt over midlertidige forskjeller	01.01.2013	04.10.2013	31.12.2013	Endring
Midlertidige forskjeller pr 31.12.				
Varige driftsmidler	-678	4.762	5.348	1.264
Pensjoner, overfinansiering	4.500	1	4.777	276
Pensjoner, underfinansiering		-6.894	-6.558	336
Gevinst- og tapskonto	-	-224	-179	45
Grunnlag utsatt skatt+/utsatt skattefordel-	3.821	-2.354	3.388	1.921
Bokført utsatt skatt før endr. skattesats	1.070	-659	949	538
VP utenfor EØS/obligasjoner	-861	-208	-1.392	-323
Sum endring grunnlag utsatt skatt/skattefordel	2.960	-2.562	1.996	1.598
Endring i skattesats fra 28 % til 27 %				
Sum bokført skatt	829	-717	539	427

Årsmelding 2013

Netto utsatt skatte per 31.12.2013 er beregnet med 27 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. I 2012 ble netto utsatt skattefordel beregnet til 28 % av midlertidig forskjeller, og endringen skyldes at skattesatsen for 2014 er endret til 27 %.

NOTE 12 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV.

Tap på utlån og garantier

KLASSIFISERING

Kredittkvaliteten håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittratinger. Tabellen nedenfor viser den akkumulerte (økonomi og sikkerhet) kredittkvaliteten for utlånsrelaterte eiendeler

Risikoklasser	Personmarkedet		Ubenyttede trekkrettigheter				Individuelle nedskrivninger		
	Brutto utlån 2013	2012	2013	2012	Garantier 2013	2012	2013	2012	
A Lav risiko	1.891	898	90	78	54	1			
B	228	145	19		1		-		
C Normal risiko	70	37	5	2	-		-		
D	12	8	1		-		3	2	
E Høy risiko	4	2	-		-				
Ikke klassifisert	113	2	2		-		-		
Totalt	2.318	1.092	117	80	55	1	3	2	

Risikoklasser	Bedriftsmarkedet		Ubenyttede trekkrettigheter				Individuelle nedskrivninger		
	Brutto utlån 2013	2012	2013	2012	Garantier 2013	2012	2013	2012	
A Lav risiko	181	93	21	12	12	31			
B	314	135	16		7	3	4		
C Normal risiko	103	118	14	16	10	2	8		
D	38	48	3		2	1	11	10	
E Høy risiko	4	9	1	5	3	-	1		
Ikke klassifisert	15	-	1		1		-		
Totalt	655	403	56	33	35	37	24	10	

Risikoklassifisering

Ved utgangen av 2013 er 95,69% av lån og 98,89% av garantier risikoklassifisert. Banken har valgt å vektlegge risiko ved prising av utlånsengasjementer, noe som også fremgår av prisliste. Det er derfor en klar sammenheng mellom risikoklasse og pris på lån. Lån med lav risiko har også tilsvarende lav rente. I forbindelse med fusjonen har risikoklassifiseringen på et antall kunder fra Seljord falt ut. Dette har medført at en unaturlig stor del av bankens engasjement var uklassifisert pr. 31.12.13. Dette vil i all hovedsak være på plass i løpet av 1. kvartal 2014.

Andel av brutto lån med lav risiko utgjør om lag samme andel som ved utgangen av 2012. 87,92% av lånene er i risikoklasse lav risiko mot 85,02% i 2012.

Generelle vurderinger

Bankens generelle anslag for forventet tapsnivå er basert på bokført tap de siste årene, låneporteføljens sektorfordeling, forventninger om utviklingen for norsk økonomi, påvirkning fra utlandet samt lokale markedsforhold.

Årsmelding 2013

Personmarked

Tapsnivået i personmarkedet har vært lavt i mange år.

Et lavt rentenivå vil fortsatt gi svært positiv stimulans til husholdningenes økonomi, noe som betyr økt betalingsevne.

Bedriftsmarked

Som en del av bankens oppfølging av kreditrisiko, måles også store engasjement. Banken hadde ingen store utlånsengasjement ved utgangen av 2013 (større enn 10 % av ansvarlig kapital, konsolidert engasjement større enn 15 %). Lovmessig grense for store engasjement er 25 % av ansvarlig kapital. Bankens rutiner tilsier at store engasjement skal følges opp månedlig. I følge bankens risikopolicy skal intet engasjement overstige 15 % av ansvarlig kapital.

Spesifikasjon av utlånsporteføljen	2013	2012
Offentlig forvaltning	3	3
Utlandet	5.670	5.388
Lønnstakere o.l.	2.312.367	1.088.322
Næringskunder	655.365	399.146
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	2.973.405	1.492.859
Utlånsportefølje hos Eika Boligkreditt	332.927	125.123
Brutto utlån inkl. Eika Boligkreditt	3.306.332	1.617.982

Individuelle nedskrivninger på utlån	2013	2012
Individuelle nedskrivninger 04.10.13.	20 182	9 170
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	0	0
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	6 500	1 500
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	0	4 150
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	0	-2 470
Individuelle nedskrivninger 31.12.13	26 682	12350

Nedskrivninger på grupper av utlån	2013	2012
Nedskrivninger på grupper av utlån 04.10.13	20 400	10 200
Periodens tilbakeføringer på grupper av utlån	-6 500	0
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	13 900	10 200

Tapskostnader utlån/garantier	2013	2012
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	4 000	3 180
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-6 500	0
Periodens endring i gruppeavsetninger	-2 000	0
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	217	2 867
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	-203	-613
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	2 014	5 434

Årsmelding 2013

Misligholdte lån	2013	2012
Person	25.727	13.380
Næring	14.540	10.551
Misligholdte lån i alt	40.267	23.931
Individuelle nedskrivninger	-9.927	-8.400
Netto misligholdte lån i alt	30.340	15.531

Øvrige tapsutsatte lån	2013	2012
Person	673	1.906
Næring	40.039	10.523
Øvrige tapsutsatte lån i alt	40.712	12.429
Individuelle nedskrivninger	-16.755	-3.950
Netto øvrige tapsutsatte lån i alt	23.957	8.479

Misligholdte lån fordelt på næring	2013	2012
Næringssektor fordelt		
Jordbruk, skogbruk, fiske	264	0
Industriproduksjon	0	1.273
Bygg og anlegg	3.143	0
Varehandel, hotell/restaurant	9.226	2.067
Sjøfart	0	0
Transport, lagring	0	0
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	1.527	5.293
Sosial og privat tjenesteyting	380	1.918
Misligholdte lån næring i alt	14.540	10.551

Øvrige tapsutsatte lån fordelt på næring	2013	2012
Næringssektor fordelt		
Jordbruk, skogbruk, fiske	6.271	0
Industriproduksjon	0	6.530
Bygg og anlegg	5.286	0
Varehandel, hotell/restaurant	0	0
Transport, lagring	0	0
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	22.800	0
Sosial og privat tjenesteyting	5.682	3.993
Øvrige tapsutsatte lån næring i alt	40.039	10.523

Årsmelding 2013

Individuelle nedskrivninger på utlån

fordelt på person / næring	2013	2012
Personmarkedet	4070	4300
Næringssektor fordelt	0	0
Jordbruk, skogbruk, fiske	2.250	0
Industriproduksjon	0	1.250
Bygg og anlegg	6.111	0
Varehandel, hotell/restaurant	8.257	1.300
Transport, lagring	0	0
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	2.826	4.500
Sosial og privat tjenesteyting	3.168	1.000
Individuelle nedskrivninger på utlån i alt	26.682	12.350

Maks kreditteksponering	Brutto utlån		Ubenyttede trekkrettigheter		Garantier		Individuelle nedskrivning		Maks kreditteksponering	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Potensiell eksponering på utlån										
Offentlig forvaltning	3	3	0	0	0	0	0	0	3	3
Lønntakere o.l.	2.312.367	1.088.322	116.565	80.083	54.567	27.251	4.070	2.100	2.479.429	1.193.556
Utlanet	5.670	5.388	0		0		0		5.670	5.388
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk, fiske	72.208	41.887	5.333	4.662	376	301	2.250	1.250	75.667	45.600
Industriproduksjon	108.663	63.958	8.203	3.610	6.301	4.843	0	0	123.167	72.411
Bygg og anlegg	65.483	37.088	15.387	9.531	10.500	2.516	6.111	0	85.259	49.135
Varehandel, hotell/restaurant	49.596	39.206	15.609	5.106	4.532	1.193	8.257	1.300	61.480	44.205
Transport, lagring	20.009	14.118	1.606	416	3.970	1.768	0		25.585	16.302
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	270.221	170.969	4.118	7.320	4.317	445	2.826	5.500	275.830	173.234
Sosial og privat tjenesteyting	69.184	31.920	6.552	2.808	4.968	0	3.168	2.200	77.536	32.528
Sum	2.973.405	1.492.859	173.373	113.536	89.531	38.317	26.682	12.350	3.209.627	1.632.362

I tillegg til kontraktsfestede forpliktelser, har banken også avgitt lånetilsagn på 50,0 mill kroner per 31.12.2013

Maksimalt kreditteksponering

Maks kreditteksponering består av utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter samt garantier. For garantier henvises til note 13. Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjoner. Sikkerheter kan for eksempel være fysiske sikkerheter eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivninger.

Nedskrivning for tap på utlån og fordringer på kredittinstitusjoner

Banken har ingen nedskrivninger for tap på utlån og fordringer på kredittinstitusjoner verken i 2013 eller i 2012.

Årsmelding 2013

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån 31.12.2013						Sum forfalte
	0 - 30 dg	31 - 90 dg	91 - 180 dg	180 - 360 dg	Over 360 dg	utlån
Personmarked	58.871	14.082	2.131	8.513	8.439	92.036
Bedriftsmarked	12.206	2.863	-	4.330	8.707	28.106
Sum	71.077	16.945	2.131	12.843	17.146	120.142

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån 31.12.2012						Sum forfalte
	0 - 30 dg	31 - 90 dg	91 - 180 dg	180 - 360 dg	Over 360 dg	utlån
Personmarked	21.536	1.357	660	1.265	6.086	30.904
Bedriftsmarked	2.229	1.860	6.501	1.574	5.488	17.652
Sum	23.765	3.217	7.161	2.839	11.574	48.556

2013		
Utlån virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Utlån til kunder med flytende rente	2 929 626	2 929 626
Utlån til kunder med fast rente	43 779	43 990
Sum	2 973 405	2 973 616

Metoder for å fastsette virkelig verdi på utlån

Utlån er vurdert til amortisert kost. Bankens utlån kan hovedsaklig ikke omsettes i et aktivt marked. Bankens risikopåslag på utlånnene endres kun ved større endringer i markedsforholdene. Slike utlån anses i hovedsak å ha flytende rentebetingelser. Bankens kredit-påslag for disse utlån er ikke endret ved årets slutt. Samme margin ville bli lagt til grunn for nye utlån på balansedagen. Balanseført verdi av lån med flytende rentebetingelser ansees derfor som beste estimat på virkelig verdi.

Beregning av virkelig verdi for utlån med fast rente, er foretatt for sammenligningsformål gjennom bruk av verdsettelsesteknikker der forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskonteres til nåverdier. Forskjellen mellom bokført verdi og beregnet virkelig verdi er vurdert som uvesentlig, og utlån med fast rente er derfor balanseført til amortisert kost.

Resultatførte renter på lån som er nedskrevet.

Renter på lån som er nedskrevet er for 2013 resultatført med 1,7 mill. kroner.

NOTE 12.1 FORDELING AV UTLÅN OG FORDRINGER PÅ KUNDER GEOGRAFISK

Utlån	2013		2012	
	Beløp	%	Beløp	%
Bø Kommune	858.795	28,9	881.443	59,0
Sauherad Kommune	146.182	4,9	139.229	9,3
Seljord Kommune	689.734	23,2	44.803	3,0
Kviteseid Kommune	142.570	4,8	4.679	0,3
Øvrige Kommuner i Telemark	522.141	17,6	159.960	10,7
Oslo	247.226	8,3	128.540	8,6
Øvrige kommuner i Norge	366.757	12,3	134.204	9,0
Brutto utlån	2.973.405	100,0	1.492.859	100,0

Årsmelding 2013

NOTE 13 GARANTIANSVAR OG FORPLIKTELSER

Garantiansvar	2013	2012
Betalingsgarantier	12.487	6.170
Kontraktsgarantier	16.407	2.698
Skattegarantier	0	2.778
Andre garantier	5.956	0
Samlet garantiansvar overfor kunder	34.850	11.646
Garanti overfor Eika Boligkreditt	54.681	26.671
Sum garantiansvar	89.531	38.317

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriteriet at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.13 lån for 332,9 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er tredelt:

Tapsgaranti: Den delen av lånet som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen. For lån som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen skal garantien være på minimum kr 25 000 pr lån. Garantien gjelder i 6 år fra dato for rettsvern

Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern

En samlet garanti på 1 % av pålydende av lån i EBK som er gitt Eika bankenes kunder.

EBK har ytterligere rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil 3 år.

Garantier til Eika BoligKreditt AS (i hele tusen)	2013	2012
Total andel av garantiramme	3 329	1 251
Saksgaranti	19 038	13 770
Tapsgaranti	32 314	11 650
Sum garantiansvar Eika Boligkreditt	54 681	26 671

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrategi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBK's overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene.

Pr. 31.12.2013 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til 0 mill kroner.

Banken har også en avtale med EBK om kapitalstøtte. Kapitalstøtten inntrer fra EBK har behov for ansvarlig kapital for å nå sitt kapitalmål på 10 %. Banken har kjøpt aksjer i EBK for 3,3 mill kroner i 2013 for at EBK skal nå sitt kapitalmål.

Årsmelding 2013

	2013		2012	
Garantier fordelt geografisk	Beløp	%	Beløp	%
Bø	59 105	66,0	30 269	0,0
Oslo	60	0,1	181	0,0
Nome	4 351	4,9	4 274	0,0
Sauherad	4 619	5,2	2 080	0,0
Seljord	10 731	12,0	50	0,0
Kviteseid	6 025	6,7	0	0,0
Andre	4 640	5,2	1 463	0,0
Sum garantier overfor kunder	89 531	100,0	38 317	0,0

NOTE 14 KONTANTER OG FORDRINGER PÅ SENTRALBANKER

Kontanter og fordringer på sentralbanker	2013	2012
Kontanter i norske kroner	11 586	5 332
Kontanter i utenlandske valutasorter	951	561
Innskudd i Norges Bank	112 797	100 688
Sum kontanter og fordringer på sentralb.	125 334	106 581

Kjøp av valuta for videresalg til kunder gjøres via avtaler med andre norske finansinstitusjoner og Norsk Kontanthåndtering. Sparebanken DIN har ansvaret for kursrisiko, bokføring og rapportering av utenlandsk valuta.

NOTE 15 OVERTATTE EIENDELER

Banken har i 2011 overtatt en fast eiendom i Svelvik kommune verdivurdert til 1 mill. kroner.

Banken har overtatt en tomt i Vinje kommune verdsatt til 200.000 kroner.

Banken har overtatt en opsjonen på en tomt i Seljord kommune verdsatt til 96.000 kroner.

Det er satt i gang tiltak for å selge eiendommene.

Årsmelding 2013

NOTE 16 SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Børsnoterte obligasjoner og sertifikater inkluderer ikke verdipapirer notert på ABM.

Bankenes portefølje består utelukkende av obligasjoner tilhørende gruppen øvrige omløpsobligasjoner.

Intensjonen med porteføljen om å realisere kortsiktige gevinst er ikke fremtredende og obligasjonene blir derfor verdsatt til den laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Av denne porteføljen er obligasjoner for til sammen 136,5 mill. pantsatt som sikkerhet for bankens låneadgang i Norges Bank. Gjennomsnittlig effektiv avkastning er 2,59% per 31.12.2013. Avkastning av forvaltede portefølje er beregnet etter tidsvektet metode.

		Nominell verdi	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Markedsverdi
Sertifikater og obligasjoner					
Utstedt av andre					
Sertifikater og obligasjoner					
Institusjoner					
	Børsnoterte	5.000	5.026	5.026	5.084
	Ikke børsnoterte	244.500	246.139	245.265	245.600
Offentlig eide foretak					
	Børsnoterte				
	Ikke børsnoterte				
Foretak	Børsnoterte				
	Ikke børsnoterte				
Obligasjoner med fortrinnsrett					
	Børsnoterte	93.500	93.836	93.806	94.067
	Ikke børsnoterte	47.500	47.772	47.747	47.801
Sum utstedt av andre		390.500	392.773	391.844	392.552

I he nde have r obligasjone r i inne nlands ke finans institusjone r	2013	2012
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	990	956
Sparebanken Sogn og Fjordane	990	963
Klepp Sparebank	985	950
Grong Sparebank	980	940
Sparebank 1 Søre Sunnmøre	4.803	-
Sparebanken Sør	3.841	3.668
Bud, Fræna, Hustad Sparebank	918	850
Helgeland Sparebank	1.026	-
Sparebank 1 SMN	1.000	-
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	1.000	-
Sum	16.533	8.327

Årsmelding 2013

NOTE 17 AKSJER, EGENKAPITALBEVIS OG ANDRE VERDIPAPIRER

Endringer i 2013	Datterselskap	Andre anl.aksjer	Tilknyttet selskap og grunnf.bev.
Inngående balanse	10.266	41.000	550
Tilgang 2013	0	37.196	500
Avgang 2013	0	-4.871	-140
Nedskrivninger i 2013	0	-125	-500
Reversering av tidl. års nedskrivning	0	283	0
Utgående balanse	10.266	73.483	410

Nedskrivning av aksjer i tilknyttet selskap gjelder Århus Næringspark AS

Org.nr	Navn	Antall aksjer	Anskaffelseskost	Bokført	Markedsverdi
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis (kr)					
Omløp					
Børsnotert					
910747711 ORKLA ASA		3.000	216	142	142
937888937 Sparebanken Oest		3.000	660	129	129
923609016 Statoil ASA		2.000	389	294	294
Sum børsnotert		8.000	1.265	565	565
Ikke børsnotert					
992672994 Norgesinvestor P		10.000	18	18	1.216
Sum ikke børsnotert		10.000	18	18	1.216
Sum omløpsaksjer		18.000	1.283	583	1.781
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis (kr)					
Anlegg					
990076653 NETS HOLDING A/S		70.045	2.841	2.841	
979319568 Eika Gruppen AS		513.464	18.027	18.306	
990029032 North Bridge Pro		5.532	857	767	
885621252 Eika BoligKreditt		2.814.043	11.674	11.674	
992073861 North Bridge		10.765	550	440	
924099658 Telemark Bilroute		1.131	4.074	4.074	
912293165 BTV-INVEST		400	480	338	
979391285 Eiendomskreditt		4.617	484	484	
Mindre aksjeposter		29.712	794	255	
Sum anleggsaksjer		3.449.709	39.781	39.179	
Grunnfondsbevis vurdert som anleggsmidler					
937896581 Hjelmeland Spb.		8.400	924	834	
937894805 Kvinesdal Sparebank		13.495	1.350	1.228	
Sum grunnfondsbevis vurdert som anleggsmidler		21.895	2.274	2.062	
Sum anleggsaksjer grunnfondsbevis vurdert som anleggsmidler		3.471.604	42.055	41.241	
Sum aksjer og grunnfondsbevis		3.489.604	43.338	41.824	

Årsmelding 2013

Rente og aksjefond

Børsnotert

983231411 Eika Sparebank	29.765	30.504	30.876	30.876
983783880 Eika Utbytte	9.014	708	1.104	1.386
983231446 Eika Pengemark.	9.722	10.000	10.167	10.167
988671258 Aberdeen Eiendomsfond Norge II	18.797	142	124	125
891052642 German Property	70.500	388	317	317
991415610 Banklikv. GLOBAL	21.419	20.526	20.730	20.730
991669884 North Bridge Opp	5.532	445	445	516
Sum børsnotert	164.749	62.713	63.763	64.117
Sum rente og aksjefond	164.749	62.713	63.763	64.117

Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel

avkastning	3.654.353	106.051	105.587	64.117
------------	-----------	---------	---------	--------

Andel av totale verdipapir utenom obligajsoner som er børsnotert utgjør 60,9 %.

NOTE 18 EIERINTERESSER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTNDEDE SELSKAPER

Datterselskap	Kontor-kommune	Selskaps-kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Bokført verdi	Total egenkap.	Resultat 2013
Eiendomsmegleren Din Telemark AS*	Bø	500000	90	42,85	410.000	1.840.000	560.331
Tilknyttet selskap							
Bøgata 69 AS*	Bø	10.050.000	10.050	100 %	10.266.000	11.449.080	451.721
Århus Næringspark AS*	Seljord	4.900.000	2.450	50 %	1	3.526.795	-605.389

* ikke revidert

Gjenstående løpetid på lån til datterselskap er ca 8 år.

Mellomværende med tilknyttede selskaper og datterselskaper

Bøgata 69 AS

	2013	2012
Innskudd fra datterselskap	796.872	1.037.501
Utlån til datterselskap	9.900.565	10.893.440
Renter til datterselskap	9.568	12.601
Renter fra datterselskap	551.616	590.185

Århus Næringspark AS

	2013	2012
Innskudd fra datterselskap	1.740.968	1.738.563
Utlån til datterselskap	15.697.500	8.000.000
Renter til datterselskap	6.317	2.000
Renter fra datterselskap	203.012	260.074

Eiendomsmegleren Din Telemark AS

	2013	2012
Innskudd fra datterselskap	20.291.364	29.508.207
Utlån til datterselskap	100.000	100.000
Renter til datterselskap	389.211	428.324
Renter fra datterselskap	1.400	1.408

Årsmelding 2013

NOTE 19 GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER

Gjeld og gjennomsnittlig rente 31.12.	2013		2012	
Alle poster er i valuta NOK	Beløp	Rente	Beløp	Rente
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	2 588		2 410	
Med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	174 000		109 000	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	176 588	2,44	111 410	2,96
Innskudd fra og gjeld til kunder				
Uten avtalt løpetid	2 162 329		1 291 468	
Med avtalt løpetid	564 605		35 587	
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	2 726 935	2,42	1 327 055	2,46

Av posten gjeld til kredittinstitusjoner i tabellen over gjelder 50 millioner kroner kreditt til Eksportfinans med forfall i januar 2014. Videre har banken 3 lån på til sammen 124 mill. kroner fra Kreditforeningen for Sparebanker. Renten på disse lånene løper med 3 måneders rullering.

Gjennomsnittlig rente på gjeld til kredittinstitusjoner er 2,44% p.a. beregnet som matematisk snitt.

Gjennomsnittlig effektiv rente for innskudd til kunder er 2,42%. Renten er beregnet ut fra årets rentekostnad mot bokført, gjennomsnittlig kapital. Under posten innskudd med avtalt løpetid er ført innskudd med differensierte renteavtaleperioder.

NOTE 20 FORDELING AV INNSKUDD FRA KUNDER PÅ SEKTORER, NÆRINGER OG GEOGRAFISKE OMRÅDER

Innskudd	2013		2012	
	Beløp	%	Beløp	%
Offentlig forvaltning	143.050	5,2	68.961	5,2
Lønnstakere og lignende	1.855.559	68,0	883.767	66,6
Utlandet	0	0,0	14.427	1,1
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	35.006	1,3	32.776	2,5
Industriproduksjon	27.481	1,0	20.642	1,6
Bygg og anlegg	75.847	2,8	14.296	1,1
Varehandel, hotell/restaurant	71.203	2,6	23.657	1,8
Transport, lagring	41.003	1,5	7.765	0,6
Finans, eiendom, forretningsmessige	251.028	9,2	124.477	9,3
Sosial og privat tjenesteyting	226.759	8,3	136.287	10,2
Sum innskudd	2.726.935	100,0	1.327.055	100,0

Innskudd	2013		2012	
	Beløp	%	Beløp	%
Telemark	2.413.544	88,5	1.132.746	85,4
Akershus	70.224	2,6	40.287	3,0
Oslo	46.562	1,7	64.072	4,8
Buskerud	43.097	1,6	19.747	1,5
Vestfold	28.925	1,1	15.497	1,2
Øvrige, samt utland	124.583	4,6	54.706	4,1
Sum innskudd	2.726.935	100,0	1.327.055	100,0

Årsmelding 2013

NOTE 21 GJELD STIFTET VED USTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Lånetype/ISIN	Låne opptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi	betingelser
Obligasjonslån					
NO0010575889	03.06.2010	03.06.2014	55.000	55.000	2,91 %
NO0010656739	20.08.2012	20.08.2015	55.000	55.000	3,17 %
NO0010598444	25.01.2011	25.08.2014	50.000	50.000	2,76 %
NO0010574551	04.05.2010	11.05.2015	75.000	75.000	2,87 %
NO0010582349	30.06.2010	30.11.2015	30.000	30.000	3,23 %
NO0010697147	27.11.2013	27.11.2018	100.000	100.000	2,70 %
Sum			365.000	365.000	
Fondsobligasjoner					
NO0010372758	22.06.2007	22.06.2017	35.000	35.000	2,86 %
NO0010243736	24.11.2004	31.12.2099	25.000	25.000	3,44 %
NO0010628894	24.11.2011	31.12.2099	25.000	25.000	7,64 %
Sum			85.000	85.000	

Gjennomsnittlig rente på utstedte VP utgjør 3,51% pr. 31.12.2013

NOTE 22 SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD

Annен gjeld	2013	2012
Bankremisser	456	378
Avregning betalingsformidling	3.781	943
Betalbar skatt	6.300	2.993
Skattetrekk-trygder	0	740
Påløpt mva	990	108
Diverse gjeldsposter	1.331	508
Sum annen gjeld	12.858	5.670

NOTE 23 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER

Renter og lignende kostnader på ansvarlig låne kapital	2013	2012
Fondsobligasjoner	85 000	35 000
Sum	85 000	35 000

Lånenes betingelser er spesifisert i note 21.

Bø Sparebank tok opp et fondsobligasjonslån 22. juni 2007. Lånet er tatt opp i norske kroner. Løpetiden er 10 år. Lånet er bokført til nominell verdi med fradrag av periodisert underkurs. Lånet kan innfrys helt eller delvis til pari kurs dato 22.06.2017. Renten er flytende og betales etterskuddsvis hvert kvartal på rentereguleringsdato, rentesatsen består av referanserente (3 mndr NIBOR) og en margin som fram til dato 22.06.2017 utgjør 120 punkter. Gjennomsnittlig rente på ansvarlig lånekapital utgjør 4,65% pr. 31.12.2013

Ansvarlig lån med fratrekk av periodisert underkurs er medregnet i ansvarlig kapital, jf. note 25.

Årsmelding 2013

Seljord Sparebank tok opp et fondsobligasjonslån på NOK 25 millioner 24. november 2011. Lånet er evigvarende med frivillig call etter 5 år. Renten er flytende og betales etterskuddsvis hvert kvartal på rentereguleringsdato, rentesatsen består av referanserente (3 mndr NIBOR) og en margin som utgjør 600 punkter.

Fondsobligasjonslånet med fradrag av underkurs utgjør 15 % av kjernekapitalen før tillegg av fondsobligasjoner, jf. note 25. Andel av underkurs er kostnadsført i 2013 med kroner 56.500.

NOTE 24 EGENKAPITAL

Bø Sparebank og Seljord Sparebank fusjonerte 4. oktober 2013. I forbindelse med fusjonen blei bytteforholdet på egenkapitalbeviskapitalen 62 % til Sparebankstiftinga Bø og 38 % til sparebankstiftinga Seljord. De to stiftelsene eier nå egenkapitalbeviskapitalen i banken.

Spesifikasjon av endring i egenkapitalen	Eierandels- kapital	Utjevnings- fond	Grunnfonds- kapital	Gavefond	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.12			189.170	475	189.645
Sparebankfond fra Seljord Sparebank			145.307	150	145.457
Etablering av egenkapitalbevis	224.147		-224.147		0
Gaver til stiftelsene ifm etablering			-4.000		-4.000
Sum egenkapital etter fusjon og før disp	224.147	0	106.330	625	331.102
Overført fra gavefond				-625	-625
Årets resultat inkludert overført fra gavefond		7.278	3.474		10.752
Avsatt til utbytte og gaver		-1.000			-1.000
Sum egenkapital pr. 31.12.13	224.147	6.278	109.804	0	340.229
Sum egenkapital				31.12.2013	31.12.2012
Egenkapital pr. 1.1.			189.645	183.307	
Sparebankfond fra Seljord Sparebank			145.457	0	
Gaver til stiftelsene i forbindelse med etablering			-4.000	0	
Overført fra gavefond			-625		
Årets resultat			10.752	6.738	
Avsatt til utbytte og gaver			-1.000	-400	
Sum egenkapital pr. 31.12				340.229	189.645
Eiere	Antall	Pålydende		Balanseført	
Sparebankstiftinga Bø 62 %	1.389.712	100		138.971	
Sparebankstiftinga Seljord 38 %	851.758	100		85.176	
Sum eierandelskapital	2.241.470				224.147

Årsmelding 2013

NOTE 25 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

	2013	2012
Innbetalt aksjekapital/egenkapital/beviskapital	224.147	0
Sparebankens fond	109.804	189.170
Gavefond	-	475
Utjevningsfond	6.278	-
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	-5.497	-
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin. inst.	-15.467	-13.099
Ren kjernekapital	319.265	176.546
Fondsobligasjonslån	85.000	35.000
Kjernekapital	404.265	211.546
Ansvarlig lånekapital	-	-
Fradrag i tilleggskapital	-	-2.105
Netto ansvarlig kapital	404.265	209.441

31.12.2013 31.12.2012

Eksponeringskategorier (vektet verdi)

Offentlig eide foretak	0	0
Lokal regional myndighet	3.338	2.500
Institusjoner	118.688	63.763
Foretak	210.988	130.825
Massemarked	0	0
Pantsikkerhet eiendom	1.187.425	624.300
Forfalte engasjementer	34.400	20.500
Obligasjoner med fortrinnsrett	14.150	6.013
Andeler verdipapirfond	30.963	6.113
Øvrige engasjementer	266.113	92.563
Kapitalkrav fra operasjonell risiko	82.975	78.800
Fradrag	-29.363	-22.163
Beregning grunnlag	1.919.675	1.003.213

Kapitalde kning i % **21,1 %** **20,9 %**

Kjernekapitaldeknings i % 21,1 % 21,1 %

Ren kjerne kapitaldekning i % 16,6 % 17,6 %

Årsmelding 2013

NOTE 26 RESTLØPETID PÅ EIENDELER OG GJELD/EGENKAPITAL

Restløpetid for hovedpostene i balansen

Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kreditrammer.

I tabellen nedenfor er kasse-/driftskreditt tatt med under kolonne 3-12 mndr.

Banken har i praksis ansvaret for en betydelig likviditetsrisiko og forsøker bevisst å redusere likviditetsrisikoen på kort og lang sikt.

Banken har deponert 136,5 mill kroner i Norges Bank. Låneverdi for bankens deponerte verdipapirer i Norges Bank er 130,3 mill kroner.

Trekkrettigheter, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendige kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og normale kundeinnskudd. Det er også avtalt lån via store norske kredittinstitusjoner.

Banken tilstreber en innskudsdekning på minimum 80%, dekningen utgjør ved årets utgang 91,7 % mot 88,9 % året før.

Post i balansen	>1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	Uten avtalt	
						løpetid	Sum
Kont./fordr.sentralbanker						125.334	125.334
Utl./fordr. til kredittinst.	-	1.500	-	1.200	1.000	110.642	114.342
Utlån til kunder	361.089	30.660	139.942	615.451	1.826.264	-40.582	2.932.824
Obligasjoner/sertifik.	18.505	18.026	71.698	267.082	16.534		391.844
Aksjer						116.262	116.262
Øvrige eiendeler						46.808	46.808
Sum eiendeler	379.594	50.186	211.640	883.733	1.843.798	358.464	3.727.414
Gjeld til kredittinst.	50.000	34.000	-	90.000	-	2.588	176.588
Innskudd fra kunder	16.570	-	39.243	-	-	2.671.122	2.726.935
Obligasjonsgjeld	-	-	105.000	260.000	-		365.000
Fondsobligasjoner				35.000	50.000		85.000
Øvrig gjeld						33.662	33.662
Egenkapital						340.229	340.229
Sum gjeld og egenkap.	66.570	34.000	144.243	385.000	50.000	3.047.601	3.727.414

Likviditetsindikator 1 (over 1 år) var 116,5 % pr. 31.12.2013, mens Likviditetsindikator 2 (over 1 måned) var 123,3 %. Banken har LCR på 73,4 og LBI på 101,0 pr 31.12.2013

Årsmelding 2013

NOTE 27 TIDSPUNKT FRAM TIL AVTALT/SANNSYNLIG ENDRING AV RENTEBETINGELSER

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Banken har en lav renteeksponering på sine utlån, der fastrentelån utgjør kr 43,8 mill ved årets utgang. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten er lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon/varighet på 0,2. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 3,6 mill ved årets slutt. Banken har fastrenteinnskudd på kr 47,1 mill ved årets utgang.

Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Tid fram til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Banken har ingen rentebytteavtaler og har ikke regnet på en eventuell effekt av dette.

	>1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	Uten avtalt rentebinding	Sum
Kont./fordr.sentralbanker						125.334	125.334
Utl./fordr. til kreditinst.		1.500		1.200	1.000	110.642	114.342
Utlån til kunder		829	8.645	32.304		2.891.045	2.932.824
Obligasjoner/sertifik.	92.281	292.562	7.000				391.844
Aksjer						116.262	116.262
Øvrige eiendeler						46.808	46.808
Sum eiendeler	92.281	294.891	15.645	33.504	1.000	3.290.091	3.727.414
Gjeld til kreditinst.	100.000	74.000				2.588	176.588
Innskudd fra kunder	-		47.146			2.679.789	2.726.935
Obligasjonsgjeld	-	365.000				0	365.000
Fondsobligasjoner	-	85.000				0	85.000
Øvrig gjeld						33.662	33.662
Egenkapital						340.229	340.229
Sum gjeld og egenkap.	100.000	524.000	47.146	0	0	3.056.268	3.727.414

Årsmelding 2013

NOTE 28 FUSJON MED SELJORD SPAREBANK

Bø og Seljord Sparebank fusjonerte 4. oktober 2013. Bytteforholdet på egenkapitalbeviskapitalen ble 62/38. I forbindelse med fusjonen ble det utstedt egenkapitalbevis til de 2 nye sparebankstiftelsene som nå eier banken. Sparebankstiftinga Bø har derfor fått tildelt 1.389.712 andeler à 100 og Sparebankstiftinga Seljord har fått tildelt 851.758 andeler à 100.

Oppkjøpsanalyse

	Mer/mindre-		
	04.10.2013 verdier		Virkelig verdi
BALANSE			
EIENDELER			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	54.080		54.080
Utlån til og fordringer på kredittinst.	83.260		83.260
Brutto utlån og fordringer på kunder	1.554.336		1.554.336
Nedskrivninger på ind. Utlån	-5.832		-5.832
Nedskrivninger på grupper av utlån	-10.200		-10.200
Sum netto utlån og fordringer på kunder	1.538.304		1.538.304
Overtatte eiendeler	296		296
Sertifikat, obligasjoner og andre verdipapir	124.880		124.880
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	51.536		51.536
Varige driftsmidler	21.234	3.666	24.900
Utsatt skatt		718	718
Andre eiendeler	92		92
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	10.142	-1.545	8.597
SUM EIENDELER	1.883.824	2.839	1.886.663
GJELD OG EGENKAPITAL			
Gjeld til kredittinstitusjoner	92.386		92.386
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.326.097		1.326.097
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	205.000		205.000
Annen kortsiktig gjeld	10.018	330	10.348
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter	30.271		30.271
Pensjonsforpliktelse	3.010	3.885	6.895
Utsatt skatt	473	-473	0
Påløpne kostnader og forpliktelser	2.209	0	2.209
Ansvarlig kapital	70.000		70.000
SUM GJELD	1.739.464	3.742	1.743.206
NETTO EGENKAPITAL	144.360	-903	143.457

Årsmelding 2013

Proforma resultat og balanse 2012 og 2013

Proforma resultat og balanse er sammenslåing av historiske tall for de to fusjonerte bankene.

PROFORMA RESULTATREGNSKAP (i tusen kroner)	2013	2012
Sum renteinntekter og lignende inntekter	152.972	158.997
Sum rentekostnader og lignende kostnader	85.424	88.483
Netto rente og kreditprovisisjonsinntekter	67.548	70.514
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	15.572	12.876
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4.821	4.048
Sum andre driftsinntekter	1.018	1.755
Netto provisjons- og andre inntekter	11.769	10.583
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapir med variabel avkastning	4.336	564
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	3.239	5.018
Netto avkastning på finansielle investeringer	7.575	5.582
Sum inntekter	86.892	86.679
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	45.066	43.764
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1.754	1.592
Sum andre driftskostnader	14.185	8.568
Sum driftskostnader	61.005	53.924
Driftsresultat før tap	25.887	32.755
Sum tap på utlån, garantier mv.	3.749	12.092
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdipapir som er anleggsmidler	1.309	-
Resultat av ordinær drift før skatt	20.829	20.663
Skattekostnad	7.189	5.982
Resultat for regnskapsåret	13.640	14.681

Årsmelding 2013

PROFORMA BALANSE	2013	2012
EIENDELER (i tusen kroner)		
Kontanter og fordringer på sentralbanker	125.334	168.357
Sum netto utlån og fordringer på kreditinstitusjoner	114.342	88.953
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	2.973.405	2.994.873
Individuelle nedskrivninger på utlån	-26.682	-17.836
Nedskrivninger på grupper av utlån	-13.900	-20.400
Sum netto utlån og fordringer på kunder	2.932.824	2.956.637
Overtatte eiendeler	1.296	1.296
Sum sertifikater og obligasjoner	391.844	299.729
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	105.996	133.039
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper	10.266	12.216
Sum eierinteresser i konsernselskaper	0	0
Sum immaterielle eiendeler	0	0
Sum varige driftsmidler	25.173	21.522
Sum andre eiendeler	2.291	10.112
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	18.048	17.260
SUM EIENDELER	3.727.414	3.709.121
SUM GJELD OG EGENKAPITAL (i tusen kroner)		
Gjeld til kreditinstitusjoner	176.588	272.213
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	2.726.935	2.622.999
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	365.000	352.000
Sum annen gjeld	12.858	10.436
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	10.416	10.895
Pensjonsforpliktelser	6.558	448
Utsatt skatt	539	1.697
Individuelle avsetninger på garantiansvar	2.011	-
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	1.281	941
Sum ansvarlig lånekapital	85.000	105.000
SUM GJELD	3.387.185	3.376.629
Sum innskutt egenkapital	224.147	-
Sparebankens fond	115.457	331.867
Gavefond	625	625
Utjevningsfond	-	-
Sum opptjent egenkapital	116.082	332.492
SUM EGENKAPITAL	340.229	332.492
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	3.727.414	3.709.121

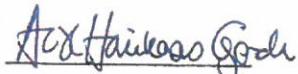
Årsmelding 2013

Årsrekneskapet for perioden 01.01.2013 – 31.12.2013

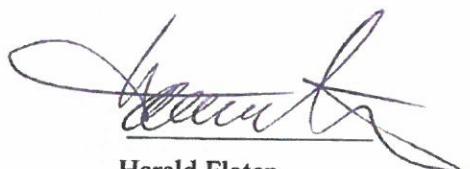
Erklæring frå styret og banksjef

Vi stadfestar at årsrekneskapet for perioden 01. januar til 31. desember 2013, etter vår beste overtyding er utarbeidd i samsvar med gjeldande rekneskapsstandardar og at opplysningane i rekneskapet gjev eit rettvisande bilet av bankens eigedelar, gjeld, finansiell stilling og resultat som heilhet og at opplysningar i årsmelding gjev ein rettvisande oversikt over utviklinga, resultatet og stillinga til banken saman med ei skildring av dei mest sentrale risiko- og usikkerheitsfaktorar banken står ovanfor.

13. februar 2014

Aase Haukaas Gjerde
Styremedlem

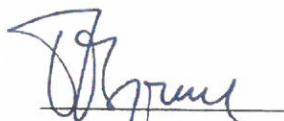

Harald Flaten
Styreleiar

Olav Berge
Styremedlem

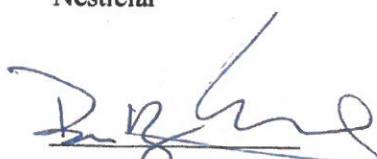
Solveig Sundbø Abrahamsen
Styremedlem

Trygve Myrene
Nestleiar

Rune Mathiesen
Ansattes representant

Ulrik R.S. Holmsen
Styremedlem

Ben Roger Elvenes
Adm. Banksjef

Building a better
working world

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Hydroparken Bygg 90, Heddalsvegen 11.
Postboks 34, NO-3671 Notodden

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 35 02 76 70
Fax: +47 35 01 15 65
www.ey.no
Medlemmer av den norske revisorforening

Til representantskapet i
Sparebanken DIN

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken DIN, som består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 10.126.548,- og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoен og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og banksjefens ansvar for årsregnskapet

Styret og banksjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og banksjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisionen i samsvar med lov, forskrift og god revisionsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisionen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Sparebanken DIN avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2013 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoен i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og banksjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Notodden, 17. februar 2014

ERNST & YOUNG AS

Odd Ingar Liane
statsautorisert revisor

Representantskapet i Sparebanken DIN
Finanstilsynet

ÅRSMELDING FRÅ KONTROLLKOMITEEN

Kontrollkomiteen har gjennomført arbeidet sitt i samsvar med instruks og arbeidsplan for Kontrollkomiteen i Sparebanken DIN bygger sitt arbeid på at Seljord Sparebank og Bø Sparebank sine kontrollkomitear har utført sine gjeremål i tråd med deira arbeidsplanar før fusjonen. Det er ikkje framlagt merknader frå desse som gjev grunnlag for vidare oppfølging i den fusjonerte banken.

Kontrollkomiteen har fått stadfesta at Sparebanken DIN held seg innanfor dei rammevilkåra som gjeld for sparebankar. Det er ført tilsyn med at verksemda går føre seg på ein trygg og forsvarleg måte, i samsvar med lovgjeving, vedtekter og vedtak fatta i styret. Ein har og gått gjennom styret sitt arbeid og dei vurderingar som er gjort i samband internkontroll og ICAAP. (Forenkla utgåve i 2013).

Styreprotokollane og protokollane frå Representantskapet er gått gjennom.

Komiteen har vidare gått gjennom rekneskapsrapportar, og sett til at banken oppfyller kravet til kapitaldekning.

Oppstillingar over dei 20 største låneengasjementa er gått gjennom saman med administrasjonen. Kreditrapport med grunnlagsmateriale er lagt fram for komiteen. Det er kontrollert at reglane i sparebanklova om maksimal kreditt til ein einskild kunde er følgd. Komiteen har også gått gjennom oppstillingar over misleghaldne lån, restanse og overtrekkslister.

Komiteen har kontrollert lån til tilsette og tillitsvalde i samsvar med regelverket.

Komiteen har gått gjennom verdipapir- og aksjeporfølja, og garantiansvaret til banken.

Komiteen har forvissa seg om at kapitalforvaltninga har skjedd etter lover og reglar for sparebankar. På tilsvarande måte har komiteen forvissa seg om at banken har halde reglane for plassering som følger av lovgjevinga, og halde seg innafor dei rammer styret har sett. Komiteen har også blitt orientera omkring fundingsituasjonen, og blitt orientera om planar for refinansiering og arbeid med dette gjennom året.

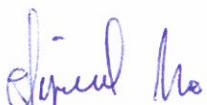
Komiteen har blitt orientera om organisasjonsplan, instruksar, rutinar og reglane for internkontroll.

Komiteen har gått gjennom framlegget frå styret til årsmelding og rekneskap for 2013, og meldinga frå ekstern revisor, dagsett 17. februar 2014. Komiteen meiner at årsrekneskapen gjev eit godt uttrykk for den økonomiske stillinga og verksemda til banken, og vil rá til at framlegget frå styret til årsmelding og rekneskap for Sparebanken DIN for 2013 blir godkjend.

Komiteen har hatt eit nært og godt samarbeid med ekstern revisor, banksjef NK og den øvrige administrasjonen i banken, og fått tilgang til alle dei dokument, protokollar og oppgåver som komiteen har bede om. Banksjef NK orienterte i møte om den daglege drifta. Ekstern revisor, representantar for administrasjonen, leiar i Representantskapet og leiar i styret har og vore til stades i eit møte.

Kontrollkomiteen har hatt 1 møte i 2013

Bø/Seljord, den 17. februar 2014

Øyvind Mo
Leiar

Wenche M. Kåsa

Gunleik Smedstad